

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Pomen francoskih volitev

Pretekli dve nedelji so bile v Franciji volitve v okrožne in pokrajinske svete. Ker ta upravna telesa v Franciji nimajo velike kompetence, so te volitve v zunanjem svetu ostale malo opažene, zlasti, ker se Evropa v tem trenutku bavi z mnogimi bolj važnimi vprašanji, kako organizirati in vzdržati mir na kontinentu. Toda kljub temu imajo kantonalne volitve tudi svojo izredno zanimivo stran in tudi velik pomen. Njih pomembnost pa izvira največ od tod, ker so nekatere stranke tako odločilno važnost nanje polagale.

Borba pri kantonalnih volitvah ni bila toliko med ljudsko fronto, ki je na vladi in med ostalimi desničarskimi strankami, ampak v prvi vrsti med samimi strankami, ki ljudsko fronto sestavljajo, to so radikali, obojni socialisti in komunisti. Najmočnejša med temi zavezniškimi strankami, ki so jih državnozbornske volitve leta 1930 spravile na oblast, so radikali. Oni imajo največ ministrstev in tudi državno upravo pretežno v svojih rokah. To pa težko gledajo socialisti, ki se smatrajo za nekakšne politične dediče radikalov. Nejevolja marksističnih socialistov na radikale je tem večja, ker so radikali s pomočjo senata, v katerem imajo odločujoč vpliv, pred nekaj meseci zrušili socialističnega voditelja Leona Bluma, da je moral odstopiti kot ministrski predsednik in prepustiti mesto radikalu Chaumetpu. Z Blumom so bile z dnevnega reda odstavljene tudi marksistične reforme, ki so bile že v zakonskih osnutkih: socializacija gotovih industrij, državna kontrola nad trgovino in nad tiskom itd. Ker kantonalni svetniki volijo senat, je šlo socialistom za to, da pri teh volitvah toliko oslabe radikale — sebe pa okrepijo, da bi prihodnji senat imel za marksiste bolj priklupno podobo.

Kakor se socialisti smatrajo za političnega dediča radikalov, tako komunisti, ki so tretji družabnik v ljudski fronti, z vso gotovostjo pričakujejo, da so oni poklicani dediči socialistov. Upali so, da jim že pri sedanjih volitvah odpade dober kos socialistične posesti. V ta namen so razvili silovito propagando, ki jo je bogato financirala Moskva. Izkazalo se je, da so imeli komunisti za kantonalne volitve na razpolago največ denarja in da je njih propaganda sistematično obdelovala prav vse plasti prebivalstva.

Tako so stranke ljudske fronte med seboj vladale za kožo svojega druga. Socialistični in komunistični marksisti so z gotovostjo pričakovali, da bodo radikali, njihov tretji zaveznik, izšli iz volitev tako oslabljeni, da ne bodo več v njih sredi zavzemali prevladujočega stališča. Marksisti so upali, da bodo po teh volitvah mogli oni dati odločilno smer ljudski fronti in da se jim oslabljeni radikali, stisnjeni med levo in desno skrajnost, ne bodo več mogli upirati. Kar tiče posebej komunistov, niso prav nič prikrivali, da upajo na tolikšen uspeh, da bodo po volitvah lahko socialiste prisilili, da se s skrajnimi levicami združijo v enotno marksistično stranko francoskega proletariata, kar je davni ideal komunistov, ker se zavedajo, da bi takšno povečano proletarsko stranko oni vodili.

Izid volitev pa je nemilo razbil te levčarske sanje. Najprej so se radikali zelo dobro držali. Pri prvih volitvah je število za nje oddanih glasov celo poraslo za 200.000 v primeri z lanskimi volitvami. Nasprotno so pa socialisti padli za 70.000 glasov, komunisti pa za 45.000. S prevzemom radikalne zapuščine ni torej bilo nič, pač pa so radikali po prvem volitvenem uspehu mogli biti širokogrudni. Za ožje volitve je obveljal dogovor med strankami ljudske fronte, da v okraju obvelja tisti kandidat, ki ima največ upanja na uspeh. Tako so pri ožjih volitvah, pri katerih je šla borba le še med levčarskim in desničarskim kandidatom, dobili tudi komunisti in socialisti nekaj novih desetih mandatov, ki pa niso bili več izvoljeni le z marksističnimi, temveč tudi z radikalnimi glasovi. Na ta način je ljudska fronta na zunanjo ostala zmagovita, toda v notranjosti prav nič enotna. Tako da mnogi glasovi napovedujejo, da se mislijo radikali že v doglednem času otresti marksističnih zaveznikov in osamosvojiti svojo politiko ter jo stabilizirati na politično sredino, ki bi očividno še najbolj odgovarjala sedanjemu razpoloženju francoskega volivca.

S svojega stališča moremo torej reči, da imajo francoske kantonalne volitve ta pozitiven rezultat, da je sunek na levo, ki je bil pri lanskimi državnozbornskih volitvah zelo močan, izgubil na svoji prodornosti in da se francosko politično življenje ne razvija dalje na levo v marksistično skrajnost. Po drugi strani je pa tudi očividno, da se francoski narod še ni otresel vpliva, ki ga imajo nanj razna ljudskofrontaška gesla. Na tem nosi največ krivde desnica, ki je neednina, razbita na mnogo frakcij, v mnogih socialnih vprašanjih preveč reakcionarna in nesposobna, da bi se prilagodila novim razmeram. Stevilčno predstavlja sicer še vedno ogromno večino francoskega naroda, manjka pa ji enotne volje in enotnega političnega vodstva. Sicer je bila desnica tista, ki je razkrila manipulacije fašista de la Rocqua. Toda že sam pojav fašistične stranke je dal močno politično orožje v roke ljudski fronti.

Izid kantonalnih volitev ne bo zaenkrat prinesel nobene spremembe v pravcu francoske zunanje ali notranje politike, ker so pričakovanja marksistov ostala neizpolnjena. Vendar pa je pri političnih napakah in nedelavnosti desnice skrajnim levčarskim elementom demagogija zelo olajšana. Brezskrbnost na politični desnici — pa tudi med radikali — ter vera v kako dokončno politično usklajenost bi zato bila vsekakor mnogo prenačljiva. Kajti že se je pokazalo, da tudi politično tako zrel in izšolan narod kakor je francoski, ne ostane neobčutljiv za neprestano propagando in neumorno politično agitacijo, pa naj nastopa s še tako varljivimi gesli in nerealnimi cilji.

Prvi sporazum nevmeševalnega odbora

Italija in Nemčija pristali na pogoje

Sovjeti bodo povedali svoje mnenje „še pozneje“

London, 21. oktobra. b. Tukajšnji vladni krogi so zelo zadovoljni, ker se je včeraj v zadnjem trenutku v nevtralnem odboru spremenil položaj, čeprav je Eden še včeraj dopoldne na seji vlade dejal, da obstoja malo upanja za ugodno rešitev španskega problema in da se lahko pričakujejo tudi najslabše posledice. Sklep šefa italijanske vlade Mussolinija je prišel nepričakovano ter je vse iznenadil. Politični krogi smatrajo, da je Italija zavzela takšno stališče šele tedaj, ko je uvidela, da Anglija in Francija ne bosta nič več omahovali in da bosta z vsemi sredstvi preprečili razširitev španskega spora na ostalo Evropo. V Rimu je bilo znano, da bo Francija v sporazumu z Anglijo v primeru neuspeha seje nevtralnega odbora takoj odprla svoje meje proti Španiji, istočasno pa dirigirala močno brodoge v zahodni del Sredozemskega morja. Tudi Anglija je imela namen tja poslati močne pomorske enote. Nevarnost vendar še ni odstranjena in se bodo glavne stvari zgodile na jutrišnji seji, ko bosta Anglija in Francija zahtevali, da se praktično izvedejo predlogi ter da se imenuje komisija, ki bo vse storila za odpravo prostovoljcev iz Španije. Ker se mnogi prostovoljci ne bodo mogli vrniti v svoje države, bo treba za nje najti mesto kje drugje. Angleška vlada bo bržkone postavila na čelo komisije za odpravo prostovoljcev odločilnega in uglednega moža. Za sedaj se omenja Winston Churchill.

O čem so se sporazumeli

London, 21. oktobra. AA. Havas: V Londonu je po seji odbora za nevmešavanje zavladalo boljše razpoloženje. To razpoloženje sloni na tem, ker sta Italija in Nemčija pristali na te tri točke:

1. neposreden simbolični umik prostovoljcev iz Španije;
2. dejanski odhod prostovoljcev pod nadzorstvom komisije, ki jo bo imenoval londonski odbor;
3. priznava neki ustanovi pravico, da določi, kdaj naj se končno umaknejo in na kakšen način.

Do popuščanja napetosti je prišlo, ko je Eden kot predsednik seje povezal zaključke razprave v

te točke in je grof Grandi izjavil, da pristaja na te eklepe. To razpoloženje se je še bolj poudarilo, ko je nemški delegat izjavil, da tudi on sprejema te eklepe, vendar pa si nemška vlada pridržuje evobodo v vseh drugih vprašanjih.

Vendar pa je še mnogo težkih vprašanj, ki čakajo na rešitev. Zato snoti niso mogli sprejeti nobene resolucije. Sovjetski zastopnik Majski je še enkrat izjavil, da ne more sprejeti angleškega načrta in bo zato kasneje povedal svoje mnenje.

Portugalski delegat je nato izjavil, da bi sprejel kontrolo na meji med Portugalsko in Španijo, če bi tudi Francija uvedla kontrolo na pirenejski meji. Francoski zastopnik je izjavil, da bo Francija takoj pristala na kontrolo, če se ta zopet uvede tudi na morju.

Splošno poudarjajo, da bo izvedba tretje točke zelo težka, ker fašistične države ne marajo državljanzov, ki so se borili na strani madridske vlade.

London, 21. oktobra. AA. DNB: Londonski listi obširno razpravljajo o včerajšnji seji nevmeševalnega odbora. Listi govore o senzacionalnem prevratu in pravijo, da je italijansko-nemška izjava preprečila polom nevmeševalne politike. »Times« piše, da je Italija v poslednjem trenutku rešila nevmeševalni odbor z mrtve točke.

Prave težave se bodo šele začele

»Daily Telegraph« pa pravi: Glavna težkoča, ki zbujajo bojazen, najbrž ni v odboru samem, temveč pri vojujočih se strankah. Morali bi od njiju dobiti pristaneke za sodelovanje.

»News Chronicle« komentira možnost določitve roka o odpoklicu tujih prostovoljcev in pravi, da bi odločitev tega roka mnogo pomenila v Mussolinijevih računih, da bi se vojaštvo generala Franca, ki bi ga vzel iz Asturije, moglo poslati kam drugam, kjer bi izvojevalo naglo odločitev. List končuje, naj bi stal na čelu nevmeševalnega odbora mož, ki ima pojem o vojaških stvarih, mož kalibra Winstona Churchilla.

Gijon v Francovih rokah

Zmaga na vsej severni fronti

Poročevalce »United Press« poroča z asturske fronte, da so rdeče čete v popolnem razsulu. Rdeči bataljoni beže na vse strani. Zlom asturske fronte je poleg uspešnih manevrov Francovih čet pripisati tudi pomanjkanju vojnega materiala in živčev, ki vlada v Asturiji. Asturcem je pošel tudi dinamit, ki so ga ves čas državljanske vojne z velikim uspehom uporabljali proti svojim sovražnikom. Računajo, da je nad 15.000 Asturcev odrezanih v gorovju, ki se bodo morali brezpogojno vdati. Splošno računajo, da se bo Francu posrečilo še pred nastopom zime zavojevati vso Asturijo in jo očistiti sovražnika.

Salamanca, 21. oktobra. AA. Havas. Nacionalistično poročilo pravi, da so štiri kolone v Asturiji napredovale za 20 km in zavzele 23 vasi. Povsod so asturski milničniki pred umikom porušili hiše. Na leonski fronti so nacionalisti zavzeli devet vasi. Sovražniki so zažgali Campo del Trdeno.

Saint Jean de Luz, 21. oktobra. e. Semkaj so prispelo vesti, da se je mesto Gijon dopoldne podalo. Valencijska vlada je s tem izgubila zadnje pristaniško mesto na severu. Jasno je, da se sedaj tudi borbe na asturski fronti nagibajo h koncu.

Pohod v Gijon

Salamanca, 21. oktobra. b. Po uspešni vojni operaciji pete nacionalistične kolone so davi nacionalisti prodrli v Gijon. Nacionalisti so takoj zasedli radijsko postajo in sporočili svetu, da so Gijon zavzeli.

Ako je vest o zavzetju Gijona resnična, potem bo general Franco lahko brez nadaljnjega vrgel številne čete pred Madrid ter tudi tam lahko uspešno udaril na rdeče.

Komunistični generali bodo kaznovani, ker jim je vpadla Malaga

Valencijska, 21. oktobra. AA. Havas: Vojno ministrstvo je objavilo, da so včeraj zaprli v Valencijski generala Martíneza Carbera in Joseja Assenčija zaradi pade Malage. V Barceloni pa so aretirali generala Marineza Moniera in ga odpeljali v Valencijsko. Zaprli so še nekaj polkovnikov zaradi iste zadeve.

Rdeča vlada gost Kataloncev, če bo mirna

St. Jean de Luz, 21. oktobra. AA. Stefani: Sporazum med Negrinom in Companysom sloni najbrž na tej podlagi:

Companys je pristal na to, da se španska rdeča vlada preseli iz Valencijske v Barcelono dne 24. oktobra, vendar pod pogojem, da se španska vlada ne bo vmešavala v avtonomijo Katalonije.

Zadnje ure komunističnega Gijona

Navarci, ki so prvi vkorakali v Gijon, so v treh dneh prehodili 60 km. Takoj po padcu Villaviciose je Francovo topništvo z daljnometnimi topovi pričelo obstreljevati Gijon in gijonsko pristanišče. V pristanišču je bilo več ladij napolnjenih z begunci, ki so se v zadnjem trenutku hoteli rešiti v Francijo. V mestu so se pojavljali že dan prej požari, ki so izvirali deloma od obstreljevanja, deloma pa so anarhisti na begu zažigali važnejša javna poslopja. Hitrost napredovanja pa je preprečila nakano anarhistov, ki so hoteli požgati

K bojem v Asturiji

Izčrpano ozemlje so zasedle Francove čete od 1. septembra dalje, ko se je pričela ofenziva v Asturiji. Skica nazor-na kaže, da je položaj Gijona vojaško nevzdržen. S padcem te pristaniške trdnjave bodo boji v severni Španiji zaključeni.

Pred konferenco o sporu na Vzhodu

Bruselj, 21. okt. b. Belgijski poslanik baron Bassompierre je izročil davi japonskemu zunanjemu ministru poziv za sodelovanje na konferenci devetih držav v Bruslju dne 30. oktobra. Nota belgijske vlade poudarja, da je bilo povabilo izročeno na željo Velike Britanije in v sporazumu z Združenimi državami ter da bodo bližnja pogajanja v Bruslju imela namen, da se temeljito prouči nastali položaj po sporu med Japonsko in Kitajsko. Namen konference je, da se čim prej ustavi sovražnost na mirnem način.

Kitajski vladni krogi pa ne verjamejo, da bi konferenca devetih sil v Bruslju lahko dovedla do kakega pozitivnega uspeha. Verjetno je samo,

V Berlinu in Rimu

Berlin, 21. oktobra. AA. DNB: Tukajšnji listi razpravljajo o sporazumu v nevmeševalnem odboru. »Berliner Borsen-Zeitung« pravi: Kot končni rezultat ostane okoliščina, da je skoraj popolnoma premagana sedanja kriza. Politično vprašanje, ki je seveda zvezano s tem rezultatom, pa je, ali bodo Anglija, Francija in Sovjetska Rusija pri nadaljnjem postopku pokazale prav tolikšno dobro voljo, kakor sta jo pokazali Italija in Nemčija.

Rim, 21. oktobra. AA. Havas: Včerajšnja seja odbora za nevmešavanje je znatno razbremenila napetost, ki je od predvčerajšnjim vladala v Rimu. V Rimu poudarjajo, da se stališče Italije ni prav nič menjalo, ker je Italija zmeraj želela, da se izvede umik prostovoljcev iz Španije na podlagi praktičnega sodelovanja. Njeno delo v odboru je samo pokazalo, da Italija želi, da napetost popusti. Italija ne mara prevzeti odgovornosti za prelom, ampak hoče celo vse storiti, da bi se to preprečilo.

Rim, 21. oktobra. b. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih pričakujejo, da bo na današnji seji britanska vlada storila geeto v korist Italije za njen včerajšnji nastop v londonskem nevtralnem odboru. Italijanski politični krogi so prepričani, da bosta zunanji minister Eden ali pa ministri predsednik Chamberlain govorila tudi o zavzetju Abesinije po Italiji in vsaj napovedala priznanje te italijanske kolonije, če jo že ne bosta priznala.

Tudi borze so se pomirile

London, 21. oktobra. b. Včerajšnji dogodki v nevtralnem odboru so izredno ugodno vplivali tudi na borze. Vsi tečaji so se znatno popravili, posebno industrijske delnice. Prav tako ugodne vesti prihajajo iz Newyorka, kjer so se tečaji v teku zadnjih 24 ur znatno popravili. Zanimivo je tudi to, da so med kupci vrednostnih papirjev široki narodni sloji. V angleških in ameriških gospodarskih krogih prevladuje mnenje, da je po včerajšnji seji v Londonu pot k sporazumu odprta.

celo mesto. V okolici Gijona tudi vasi in trgi niso tako porušeni zaradi tega, ker so se morale rdeče čete izredno hitro umikati, da niso imele časa za svoje razdiralno delo.

Kdo je bežal prvi?

Poglavar komunistov, ki je „tovariše“ pustil, da se žrtvujejo za osirotelo „idejo“

Komunistični poglavarji so se že dva dni prej rešili v Francijo deloma na ladjah, deloma z letali. Značilno je zadržanje Tomaža Belarmine, poglavarja asturijskih komunistov. Ves čas je pozival k ekrajnemu odporu in še nedavno je izdal povelje, da je dolžnost slehernega komuniste, da se bori do zadnje kaplje krvi. Toda on sam je očividno smatral, da mu ni treba iti tako daleč. Na letališču blizu Avilles je bilo zanj, za njegovo družino in imetje pripravljenih 5 letal, ki so se že v sredo v zgodnjih jutranjih urah dvignila in odletela proti francoski meji. Tako je organizator in poglavar rdečega odpora v Asturiji odnesel zdravo kožo iz železnega objema Francovih čet, medtem ko je na tisoče njegovih somišljenikov plačalo z življenjem in imetjem slepo pokorščino svojemu kolovodji.

da bo prišlo do kake platične izjave v korist Kitajske. Zato pa se Kitajska zaveda, da se mora zaupati le sama sebi in pomoči onih, ki uvidevajo, kako nevarni so japonski načrti.

Zagrebska vremenska Napoved: Stalno. Dunajska vremenska napoved: Pooblačenje in poslabšanje vremena, na vzhodu še solčno z močnimi južnimi vetrovi.

Zemunska vremenska napoved za 22. oktober: Prevladovalo bo jasno vreme. Pričakovati je postopno pooblačenje v zahodnih predelih in Primorju. Tam utegne biti tudi nekaj dežja. Zmerna košava v Podonavju. Toplota bo še poskočila.

V skupščini in senatu

Belgrad, 21. oktobra. m. Današnja skupščinska seja se je pričela ob tri četrti na 11. Začel jo je predsednik Čirič, prisostvovali so ji pa vsi člani kraljevske vlade. Po prečitavanju zapisnika včerajšnje seje je predsednik Čirič podal besedo predsedniku kr. vlade dr. Stojadinoviću, ki je prečital ukaz kralja, namestnikov, s katerim se uvaja redno zasedanje skupščine.

Predsednik Čirič je sporočil, da bo prihodnja seja jutri ob 9 dopoldne, na kateri bo izvoljenih pet stalnih skupščinskih odborov, in sicer finančni, administrativni, imunitetni in verifikacijski odbor ter odbor za prošnje in pritožbe.

Sledila je seja senata, na kateri je predsednik kralja, vlade dr. Stojadinović prav tako prečital ukaz o uvedbi rednega zasedanja. Predsednik dr. Mažuranič je zaključil sejo in prihodnjo napovedal za popoldne.

Popoldanska seja se je začela ob pol 5 popoldne. Na seji so bili izvoljeni stalni odbori, odbor za proučitev zakonskega načrta o podelitvi podpor nosilec Karadjordjeve zvezde ter namestniki predsednika in podpredsednikov za državni odbor za delne volitve senatorjev, ki bodo meseca januarja prihodnjega leta.

Za stalne odbore je bila sestavljena sporazumna lista ter so bili izvoljeni od Slovencev: v verifikacijski odbor: dr. Ploj kot član, Smodej in dr. Kramer kot namestnika; v administrativni odbor: Fr. Smodej kot namestnik; v odbor za prošnje in pritožbe: Ivan Hribar kot član; v imunitetni odbor: dr. Marušić in dr. Kramer kot člana, Smodej kot namestnik; v finančni odbor: Smodej, Pucelj in dr. Kramer kot člani; v odbor za proučevanje zakonskega načrta o podelitvi podpor nosilec Karadjordjeve zvezde: Pucelj kot član, Smodej kot namestnik. Zadnjemu odboru je senat dal rok, da mora do jutri popoldne izdelati poročilo. Po petminutnem odmoru so bile volitve namestnikov predsednika in podpredsednikov senata za državni odbor za delne volitve senatorjev, ki bodo januarja meseca prihodnjega leta. Volitve so bile z listi. Oddanih je bilo 71 glasov. Kot namestnik predsednika je dobil 50 glasov senator Svetislav Paunović, kot namestnik podpredsednikov pa Ljudevit Gaj in Jovan Altiparmaković, ki sta dobila prav tako po 50 glasov. Opozicija je dobila po največ 20 glasov.

Popoldanska seja je bila s tem končana. Prihodnja seja bo jutri popoldne ob 4 z dnevnim redom: pretres poročila odbora za proučevanje zakon-

skega načrta o podelitvi podpor nosilec Karadjordjeve zvezde.

Sestava odborov

Belgrad, 21. oktobra. m. Stalni senatni odbori, ki so bili izvoljeni na popoldanski seji, so se po plenarni seji sestali. V finančnem odboru je bil izvoljen za predsednika dr. Stanko Sverljuga, za podpredsednika dr. Hrasnica, za tajnika Franc Smodej. V imunitetnem odboru je bil izvoljen za predsednika dr. Silović, za podpredsednika Miloš Cukavac, za tajnika Dušan Djerić. V administrativnem odboru je bil izvoljen za predsednika Miloš Cukavac, za podpredsednika Vatroslav Canjuga, za tajnika Dušan Djerić. V odboru za prošnje in pritožbe je bil izvoljen za predsednika Ivan Hribar, za podpredsednika Mihajlo Džurić, za tajnika Dušan Stević. Obenem se je konstituiral odbor za proučevanje zakonskega oenstva o podelitvi podpor nosilec Karadjordjeve zvezde. Za predsednika je bil izvoljen Marko Radulović, za podpredsednika Stevan Mihajlović, za tajnika pa Dušan Djerić.

Školje v Zagrebu

Zagreb, 21. oktobra. b. Danes so prišli v Zagreb številni školje, ki se bodo udeležili jutrišnje škofovske konference, kateri bo predsedoval nadškof dr. Ante Bauer. Školje bodo na konferenci predvsem proučili novo nastali položaj, obenem pa bodo posvetili vso pozornost katoliški akciji in njenemu delovanju v naši državi.

Zbegano plemstvo

Rakok, po 17. oktobru.

Naše politično plemstvo, ki nima več svojega plemenitega naslova, se je lotilo našega javnega življenja in ga zastuplja z vso zagriženostjo. Na vsak korak seje samo sovraštvo, čuva, grozi in izjiva, bolesto leto za nekom, nad katerim bi rado znosilo svojo onemoglo jezo, pa ne ve, koga naj bi se lotilo, kje naj bi udarilo, da bi mu odleglo, ker ne ve, kdo je kriv njegovega propadanja. Da si je samo krivo, tega pa priznati ne mara. Dokler se imeli — in samo oni! — vseh dobrot na ostajanje, je bilo še vse v redu, je bilo še dovolj svobode; ko pa se je ljudski sodbi le posrečilo, da jih je pahnila med navadne ljudi, so pa izgubili glavo. Ne priznajo nobene postave, vse počno, da bi se čimdalje ohranili pri takem življenju, kakor so ga bili vajeni v »dobrih časih, ko so imeli v deželi še svoj »red« in svojo »svobodo«.

Jns-arsko plemstvo je ob moč in tega prenesti ne more, zato divja. Ob raznih dogodkih se kaže njegova popolna nemoč, takoj pa se tudi pokaže vsa njegova surovost in podivjanost. Ta rod nam v teh dneh svojega obupa razkazuje, kaj »se more združiti takle zbegano politikan: do zoprnosti napihnejo bahavost in ošabnost, po drugi strani pa boljšešviško surovost in brezobzirnost. Kakor Čeka boljšešvikov hodijo njihove čete po deželi in s komatimi kučmami in mrtvaškimi lobanjami plašijo ljudi, če bi še kdo trepetal pred njimi in se jim klanjal, kakor je bilo to njega dni. Toda »preprosto ljudstvo« je tudi začutilo svojo moč in ne gre več na kolena in videti je, da nikdar več ne bo šlo. Ljudstvo dobiva hrbet, jns-arji pa so še bolj zmendani in se še bolj napenjajo, da bi bili videti močni in da bi drug drugemu dajali pogum.

Najbolj važno, kar se nam je v teh dneh odkrilo, pa je to: ta rod ni za tekmo. Dokler je bil sam na dirkališču, je bil strašno močan, vedno prvi, po vsem svetu je trobil, da mu nihče ne bo kos. Vsa leta je zmagoval tisti edini konj, ki je bil pripuščen k tekmam. Pa se je pojavil na tem slovenskem ali jugoslovanskem dirkališču še drugi tekmelec, iz naših vrst, in ta plemeniti rod, doslej vedno zmagovalec, zatrobi k umiku, češ, mi ne tekmuje mo, s takim »preprostim ljudstvom« ne tekmuje mo.

Vojna sreča Kitajcem prijaznejša

Sanghai, 21. oktobra. b. Po poročilu »United Press« se na severu nadaljuje kitajska ofenziva z velikim uspehom. V Sinkau je osma kitajska divizija hudo porazila Japonce. Vojaški strokovnjaki trdijo, da je to najtežji poraz Japoncev od začetka bitke, imeli so 8000 mrtvih mož. Kitajci so zaplenili 160 tankov ter ogromne množine vojnega materiala.

Nanking, 21. oktobra. b. Uradno potrjujejo, da je etrta japonska ofenziva na severnem Kitajskem in da so zljaj Kitajci v ostri protiofenzivi.

Japonci mobilizirajo nove letnike

Iz Tokia poročajo, da je japonsko vojno ministrstvo odredilo mobilizacijo nekaj novih letnikov. Vsega bodo Japonci mobilizirali še milijon rezervistov. Ti bodo takoj odposlani na razna bojišča, zlasti v Mandžurijo, kjer se bojevo Japonci zavaruje pred nenadnim napadom sovjetske armade. Pričakovati je tudi v najkrajšem času, da bodo izvršili Japonci nov napad na Shanghai, zlasti pa na

progi Shanghai—Nanking, ker hočejo izčrpati kitajske vojaške sile pred Shanghaijem.

Odpor proti Japonski v Franciji

Pariz, 21. oktobra. b. Francoska zveza delavcev je izdala proglas na svoje članstvo, naj prične s praktičnim bojemotom japonskega blaga v vsej državi. Francoski delavci bodo organizirali tudi velike demonstracije po vsej Franciji v znak protesta proti ubijanju civilnega kitajskega prebivalstva. Tedaj se bo tudi uradno uvedel bojkot japonskega blaga po vsej državi. Listi energično pozivajo vse prijatelje miru, da ne pomagajo Japoncem, ker njihovo barbarstvo na Kitajskem presega vse meje.

Nemiri v Indiji

London, 21. oktobra. AA. DNB. Po vesteh iz Indije je prišlo do spopada med domaćini in angleško-indijskimi četami na meji Vaziristana. Ubili so bil en Indijec, trije pa ranjeni. Angleške čete so nato pognale v zrak več hiš domaćinov.

Uganka okrog generala Müllerja se pojasnjuje

Pariz, 21. oktobra. AA. (Havas.) »Petit Parisien« prinaša senzacionalen članek o ugrabitvi ruskega generala Müllerja in o vlogi generala Skobljina. Kakor je znano, je general Skobljn vodil 18 mesecev notranjo in zaupno poročevalsko službo ruskih emigrantov. Pozneje se je začela rivaliteta med generalom Müllerjem in Skobljinom in je po sodbi lista to pripeljalo do ugrabitve generala Müllerja. Policiji se je posrečilo na podlagi sodnih izsledkov v tej aferi izslediti v stanovanju ruskega emigranta Bogovudova, prejšnjega svetnika Ivana Krügerja, 68 svežnjev spisov, ki znatno razčiščujejo razne atere, ki so odsele ostale nedognane, kakor ugrabitev generala Kutjepeva, tatvino listin Leva Trockega, umor Navašina v Parizu in umor Reicha v Švic.

»Petit Parisien« pravi, da so se Bogovudova nekateri krogi ruske emigracije že več let bolj hali

13.259 ljudi brez dela

Belgrad, 21. oktobra. AA. Po poročilu oredne uprave za posredovanje dela v Belgradu, je meseca septembra t. l. iskalo dela pri vseh javnih delovnih borzah v državi 33.975 delavcev in 7.526 delavk, skupaj 41.501 oseba. V primeri s preteklim mesecem je bilo vsega skupaj 5.344 več prijavljenih nezaposlenih delavcev in 616 več razpoložljivih prostih mest. V primeri s istim mesecem lanskega leta je bilo vsega skupaj 3.896 več prijavljenih nezaposlenih delavcev in 281 manj razpoložljivih prostih mest.

Podpora je dobivalo vsega skupaj 8.456 nezaposlenih delavcev, izplačalo se je pa 1.043.088,50 dinarjev.

1. oktobra t. l. je bilo na vseh javnih delovnih borzah prijavljenih 9.397 nezaposlenih delavcev in 3.862 delavk, skupaj 13.259 oseb.

Enoten nastop

jugoslovansko-bolgarskega zadrudništva na svetovnih trgih

Belgrad, 21. okt. m. Predstavniki bolgarskega zadrudništva, ki so se mudili nekaj dni v Belgradu ter si ogledali razne zadrudne ustanove, so se nocoj odpeljali v Sofijo. Za časa njihovega bivanja v prestolnici je imel sejo tudi jugoslovansko-bolgarski zadrudni odbor. Sklenil je, da bosta odšel jugoslovansko in bolgarsko zadrudništvo na vseh svetovnih tržiščih nastopata enotno.

Belgrad, 21. okt. m. Ministrski predsednik je danes sprejel novo imenovanega ameriškega poslanika Arthura Blitz-Leka.

Domači odmevi

Velik napredek zagrebške univerze

Te dni sta se mudila v Belgradu rektor zagrebške univerze dr. Edo Lovrič in dekan tehniške fakultete na isti univerzi dr. Miloslav Plohi. Obiskala sta pristojne oblasti v Belgradu, da bi izposlovala potrebne vsote za nove stavbe, ki jih potrebuje zagrebška univerza. V razgovoru s časnikarji je rektor dr. Lovrič dejal, da sta svoj posel tako v prosvetnem kakor v gradbenem ministruvstvu dobro opravila in da se bodo potrebne gradnje takoj začele. V ta namen da je že odobrena vsota 25 milijonov din. Tudi načrt novega poslopja tehniške fakultete je že odobren, zgradili pa bodo poleg tega še poslopji za živilozdravniško in poljedelsko fakulteto. Oba zastopnika zagrebške univerze sta se zadovoljna vrnila iz Belgrada.

Tisk v skupščini

Časnikarji, ki so zaposleni v narodni skupščini kot poročevalci svojih listov, so združeni v posebnem društvu, ki ima 45 članov, med katerimi je tudi veliko inozemcev, dopisnikov inozemskih listov. Na letošnjem običnem zboru je bil za predsednika izvoljen Gabro Pilič, dopisnik »Jutarnjega lista« in »Obzora«, za podpredsednika Zivan Mitrovič, dopisnik »Politike«, za tajnika pa Joško Krošelj, dopisnik »Slovenca«.

Razdor v »Srbskem klubu« v Sarajevu

Nedavno ustanovljeni »Srbski klub« v Sarajevu je imel v nedeljo svoj občni zbor, na katerem pa je prišlo do ostrih prekanj med pristaši ene skupine in pristaši druge. Vse članstvo se je razdelilo v dva tabora, ki sta oba postavila svoje govornike in imela pripravljene tudi kandidate za novi odbor. Eni namreč zahtevajo, da se klub ne sme pečati s politiko, drugi pa pravijo, da se mora postaviti na tisto politično stran, na katero se je postavilo 80% Srbov. Ob volitvah novega odbora, ob katerih se jih je nekaj postavilo na stran dosedanjega predsednika Radomira Lauševića, nekaj pa na stran njegovega protikandidata dr. Sava Besarovića, je nastal tolikšen nemir, da je zastopnik oblasti občni zbor razpustil, da bi preprečil nevarnejše spopade. Čez 14 dni bo sklican ponovno, medtem se bodo pa duhovi morebiti že nekoliko ohladili.

Vzgojitelji mladine pred sodiščem

Včeraj se je v Prijepolju končala zanimiva razprava proti ravnatelju plevljanske gimnazije Vladi Neškoviću in nekaterim profesorjem. Obtoženi so bili, da so v zvezi s poslovanjem rudnika »Plevlje« Jurijem Debeljevičem nepravilno ravnali z dobavo premoga za gimnazijo, da je zlasti ravnatelj sam potrdil poslovanje, da je prejel za gimnazijo 7 vagonov premoga, ko ga je v resnici bilo samo 3 vagone. Nekateri sodeleženi profesorji so se zagovarjali, da niso vedeli, da obstoja tudi kak zakon o državnem računovodstvu, ki predpisuje, kako se opravljajo taki posli. Eden izmed njih pa si je hotel ob priliki od bližje ogledati zadevo, pa ga je ravnatelj nahruil z besedami: »Ali veš ti, s kom govoriš? Ali veš, koga bi rad nadzoroval?« — V tej zadevi so bili vsi oproščeni, ker se je pred sodiščem izkazalo, da je bil račun pozneje umaknjen in da država ni bila nič oškodovana. Pač pa je bil obsojen ravnatelj gimnazije na 10 dni zapora in 500 din denarne kazni, ker je ob začetku šolskega leta 1929-30 od dijakov pobiral po 10 din za neki »fond za dijaške potrebe«, ki ga je ravnatelj ustanovil na svojo roko, brez odobrenja pristojnega ministrstva.

Zupan ušel

Iz Kukusa blizu Prištine je ušel v Albanijo bivši župan Šaban Redžepović. Čez mejo ga je peljal njegov sin, ki že dalj časa živi v Albaniji. O vzroku njegovega bega ni znano nič gotovega, pravijo pa, da se je najbrž ustrašil, da bi zaradi poverljiv običinskega premoženja, ki jih je zagrešil kot župan, prišel pred sodišče in raje ušel čez mejo.

Komunisti in sporazum

Pričakovati je bilo, da bo vedno čuječi komunizem opazil tudi znani zagrebški sporazum in da bo skušal iz njega kovati svoj kapital. Tako poroča belgradsko »Vremec«, da so jugoslovanski komunisti sporazum potrdili in se izrekli zanj. Iz Pariza pa poroča, da v tem smislu piše tudi dnevnik »Humanite«, glasilo francoske komunistične stranke. Po pisanju tega lista so komunisti zahtevali, da bi bili sprejeti k pogajanjem in k sklepanju sporazuma. Zahtevali so tudi, da bi bila prva točka sporazuma: »izpustitev na svobodo vseh političnih in vojaških kaznjencev.« — Niti »Humanite«, niti »Vremec« ne povesta, kako so opravili v krogih združene opozicije, sicer je pa znano, da pri nas, kjer je komunizem prepovedan, komunisti ne nastopajo pod svojim imenom, ampak pod imenom vsake organizacije, v katero se morejo vtihotapiti, ali pa tudi samo pod imenom »demokratskih«, »svobodoljubnih«, »strpnih« ljudi, ki so proti »vojni in fašizmu«.

Prvi prostovoljec za Kitajsko

V Banovcih v Slavoniji živi neki Vlakjo Miljanov. Bosanec po rodu, ki je v svetovni vojni kot ruski ujetnik zašel tudi na Kitajsko, kjer je preživel nekaj let kot delavec. Šele pred desetimi leti se je vrnil v domovino. Ko pa je sedaj izvedel za vojno med Japonci in Kitajci, se mu je vzbudila želja, da bi šel Kitajcem na pomoč, tako so se mu menda prikljubili. Vse je že v redu, samo denarja za pot še nima.

Prebivalstvu Ljubljane

Pariz, 21. oktobra. AA. Skupina 200 francoskih rezervnih častnikov in njihovih dam je včeraj odpotovala v Belgrad in na potovanje po Jugoslaviji. Vodi jih bivši minister Desire Ferry. Na postaji jih je pozdravil vodja jugoslovanske vojaškega zastopstva v Franciji general Glišić. (V Ljubljano pridejo danes, 22. oktobra, ob 15.38. S tem želimo popraviti neljubo pomoto, ki se nam je včeraj pripetila v tozadevnem pozivu. Ur.)

Belgrad, 21. okt. m. Ob svoji vrnitvi iz Soluna v Pariz je izstopil v Belgradu francoski pokojniški minister Albert Rivier. Čeprav potuje incognito, ga je na postaji čakalo več prijateljev francoskega naroda. Dopoldne ga je sprejel ministrski predsednik dr. Stojadinović, nakar je francoski minister prisostvoval tudi seji senata.

+

Dotrpela je, previdena s tolažili
svete vere, moja ljuba, dobra sestra
in teta, gospodična

Marija Stanonik
zasebnica

K zadnjemu počitku jo bomo spremlili v soboto, 23. oktobra ob 4 pop. iz mrtvašnice sv. Jožefa na Vidovdan. Njeni cesti na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. oktobra 1937.

Zalujoča sestra Josipina
in ostalo sorodstvo.

Problem ljubljanskega barja

Pred regulacijo Malega grabna in potoka Iške

Ljubljana, 21. oktobra.

Na ljubljanskem barju, ki obsega 16.000 hektarjev obsejajoč ozemlje, so zlasti ob spomladanskem in jesenskem času na dnevnem redu povodnji, ki jih povzročajo številni mali potoki in hudourniki. Med njimi sta zlasti dva: Mali graben in Iška vzbudila večjo pozornost merodajnih činiteľjev, da so se resno oprijeli misli, da regulirajo tudi ta dva važna potoka.

Pred dnevi se je pod predsedstvom inspektorja tehnične terenske sekcije za regulacijo Ljubljanske, zastopnika gradbenega ministra g. inž. Petriča zbrala komisija in odšla na Barje, da pregleda, koliko nevarnost moreta nuditi oba potoka zlasti ob večjih nalivih. Komisija je prišla do prepričanja, da je nujno potrebno, da se povodnjem v bodoče na kakršenkoli način zagradi pot čez bregove. Visoka voda pa je že naslednji dan napravila precejšnjo škodo, ko je razdrila deset metrov cestišča na Cesti dveh cesarjev v Mestnem logu. Zato je šla komisija spet na poškodovano mesto in končno veljavno odredila začasna regulacijska dela. Določili so, da bo šla regulirana trasa Malega grabna najmanj 60 m stran od ceste. Z denarjem pol milijona, ki je na razpolago, bo mogoče vsaj začasno za dve leti urediti novo strugo, dokler se ne začne definitivna ureditev. Ta dela bodo imela predvsem tudi namen, da dobe zaposlitev številni brezposelni mestni delavci, obenem pa bo denar, ki ga bodo porabili za začasno regulacijo, kolikor toliko dobro porabljen.

Kakor znano, izvira Mali graben nad Polhovim gradcem. Struga ima zelo značilno obliko, voda teče po njej v ostrih zavojih, da se na več mestih ostro zajeda v breg in dela nekakšna jezerca, zato je tudi razumljivo, da voda iz takšnih jezerov kmalu prestopi breg in poplavi pokrajino. Potok so začeli regulirati že pred desetimi leti. Regulacija je razdeljena na več odsekov. Zdaj je reguliran spodnji del struge do 1.800 km od izтока Malega grabna v Ljubljano. Pri regulaciji so morali tam, kjer so bili prej zavoji, zgraditi novi strugi stranske stene in jih dobro utrditi. Dno struge sestoji namreč iz samega finega peska in mivke, ki ne more vzdržati visoke vode.

Zdaj se Mali graben v ostrem zavoju dotika cestišča in zmerom preti z nevarnostjo, da cesto razdere. Prihodnja trasa bo zgrajena tako, da bo primerno oddaljena od sedanja. Cesto bodo začasno popravili, da bo za promet, vendar pa je ne bodo utrjevali. Opuščene struge Malega grabna prihajajo zdaj prav Mestni občini, da jih uporablja za odlaganje smeti. Potrebno bo še mnogo let, da jih bodo zasuli, izkop iz novo regulirane struge pa daje pač premalo materiala, da bi z njim zasuli prejšnjo strugo. Da bodo regulirali ves Mali graben, bo potrebno regulirati celih 7000 m struge od Kozarskega jezua pri Bokalcih do tam, kjer se razdelita Mali graben in Gradaščica. Gradaščica je zdaj že dokončno regulirana in bodo poslej povetili vse skrb regulaciji Malega grabna in potoka Iške.

Nekaj podatkov iz zgodovine regulacijskih del na ljubljanskem barju Velika ploskev Ljubljanskega barja se je že desetletja in desetletja odvajala, kot zadnja etapa pa je bilo sklenjeno z zakonom iz leta 1877 ob ustanovitvi Vodne zadruge Barjanov, da se uredi tok Ljubljane in Grubarjevega prekopa s tem, da se primerno poglobi, da bodo mogli odvajati visoko vodo z Barja, katero je ocenil projektant inž. Pothagsky, da bi se morala odtekati s 470 kub. metri vode na sekundo. V smislu teh del ee je poglobila struga Grubarjevega prekopa v letih 1909, 1910, 1911. Nadaljnja dela na Ljubljani so se izvrševala do letošnjega poletja, ko se je zaključilo poglabljevalno delo do Špice. Ta poglabljevalna dela ee pa služila predvsem edinemu smotru, da se odvaja visoka voda. Za čas nizke vode bi pa bilo nemerno vodno gladino urediti tako, da bi padla tako nizko, da bi bilo Barje brez vsake vlage. Zato je Vodna zadruga l. 1909 zaprosila, da se po poglobitvi obeh strug za čas suše omogoči dviganje vodne gladine, to je pa mogoče epet na najcenejši način urediti samo s pomočjo jezov na Gruberjevem prekopi in na Ljubljani.

V smislu vodopravnega dovolila, izdanega leta 1911 Vodni zadrugi, so interesi uredili po izvršenih poglabitvenih delih na Gruberjevem prekopi leta 1912 definitivni jez. Ko je bila poglabljena tudi Ljubljana, ee je zdaj pojavilo isto vprašanje tudi za tok Ljubljane in bo treba v bodoče tak definitivni objekt zgraditi že zavoljo

tega, ker je današnji jez na Špici samo začasen in tako primitiven, da nima niti pravega dvigalnega mehanizma za zatvornišna vrata.

Ze prej omenjeni zakon iz leta 1877 določa tudi ureditev dotokov Ljubljane na Barju, kakor tudi umetne odvodnike. V poštev prihajajo pri tem v prvi vrsti dotoki: Gradaščica, Mali graben in v najnovejšem času potok Iška. Mnogo zanimanja za ta urejevalna dela eta pokazala zlasti banovina in mestna občina Ljubljanska, ki sta se odločili za ureditev teh dotokov v imenu Vodne zadruge, ki za to stvari ima potrebnih denarnih sredstev na razpolago. Glavne odvodnike ei bo morala Vodna zadruga, ee bo definitivni jez na Ljubljani zgrajen, potem sam urediti, sama poglobiti in razširiti, da bodo ustrezali zahtevam, ki ee stavljajo pri tem nanje. Gre namreč za dotoke visoke vode in dotoke namakalne vode iz Ljubljane ljubljanskemu terenu.

V oviro delu je to, da imajo Barjani edini koncesijo do dela.

V zvezi z regulacijo Malega grabna so te dni že uredili tudi priprave za regulacijo potoka Iške. V začetku Lip ee postavili barko in shranili v njej vse potrebne orodje za delo. Čakajo samo še na odobritev kredita. Banska uprava je obljubila, da da za regulacijska dela 50.000 din, ee bo prispevala tudi Vodna zadruga isti znesek. Potok Iška je tipičen hudournik, ki je na nekaterih mestih komaj toliko širok, da ga more le malo spretni človek preskočiti. Zato pa ee potok ob količnejšem nalivu razlize čez bregove. Strugo bodo zategadeli razširili.

Stroški za regulacijo Malega grabna so dosedaj znesli poldrug milijon dinarjev, za regulacijo vsega Malega grabna pa bi bile potrebne milijonske vsote denarja. Z regulirano Gradaščico, ki je zdaj urejena do železnice, z regulacijo Malega grabna in Iške bodo nevarnosti povodnji na Ljubljanskem barju zmanjšane na minimum.

Ciganska nadloga v Slov. krajini

Orožniška patrolja iz Lendave ustrelila bežečega cigana, njegovega sina pa ranila v nogo

Leto za letom delajo cigani Slovenski Krajini toliko preglatve, da to presega že vse meje. Posebno letos naravnost ogrožajo mirno prebivalstvo. Kradejo poljske pridelke, ponoči napadajo speče prebivalce, jih z orožjem strahujejo ter kradejo obleke in vse, kar jim pride pod roko. Niti uradi več niso varni pred cigansko predrznostjo. Zadnje čase so se spravili nad učiteljska stanovanja, ker je tam plen obilnejši.

Orožniki vsega okraja so že par mesecev noč in dan na nogah. Veliko ciganov so že polovili in spravili v zapore. Tudi ukradene predmete so našli in vrnili lastnikom. Zdi se pa, da jih je vsak dan več. Vsak čas zasledijo orožniki nove ciganske tolpe, ki prihajajo iz savske banovine v Slov. Krajino ropat.

Tako so pred par dnevi cigani prevrtili steno in vdrl v občinsko pisarno v Bogojini. Orožniki so takoj sumili cigane in šli na delo. Orožniška patrolja iz Lendave — narednik Kramžar — je obiskala cigansko naselbino v Dolgi vasi pri Lendavi. Med potjo je zagledala dva neznanca, ki sta stopila iz bližnjega grma in šla do kočee cigana Vlaja. Eden je vstopil, drugi pa ostal na preži. Ko je zagledal orožniško patroljo, se je spustil v beg. Ker se na trikratni poziv narednika Kramžarja ni ustavil, ga je ta ustrelil v desno nogo. V tem hipu skočil iz kočee drugi cigan. Ko zagleda orožnika, zbeži v sosedno cigansko kočeo, orožnik pa z njim. Cigan se je pognal skozi okno in hotel pobegniti. Prestregel ga je pa drugi orožnik Znidarič. Tudi ta se ni ustavil na trikratni »Stoj!«, zato ga je orožnik Znidarič ustrelil in ga do smrti zagledal. Na lice mesta došla komisija je nudila prvemu pomoč in odredila prevoz v bolnišnico v Čakovcu, pri drugem pa je ugotovila smrt.

Pri preiskavi obeh ciganov je žandarmerija ugotovila, da sta cigana oče in sin, po imenu Šarkoč. Oba sta znana razbojnika, ki sta bila že večkrat kaznovana. Skrivala sta se pod različnimi imeni, kakor Kokaš, Kovačič, Horvat itd. Dognali so tudi, da sta baš ta dva vdrla v občinsko pisarno

Sadjarji!

Zeleni Maribor Vas kliče!

Vrvenje na obširnem razstavišču pivovarne Union v Mariboru in po dvorinah v notranjosti tega ogromnega poslopja narašča dan za dnem. Voz za vozom, tovorni avto za avtom hiti po mariborskih ulicah in skoro vse se ustavlja pred pivovarno Union. Pripravlja ee I. banovinska sadjarska razstava in veliki sadni sejem, katerega bo otvoril g. ban dr. Natlačen v soboto 23. t. m. ob 10.30.

Slovenski sadjarji hočejo v velikem obsegu pokazati, kako ee napredovali v zadnji, zlasti povojni dobi in na poseben način poudariti razliko med sadjarstvom nekdanj in sadjarstvom danes. Vsa razstava in sadni sejem bosta zanimivost za vsakega zavednega sadjarja. Posebno pobudni bodo na razstavi trije glavni oddelki in sicer pripomočki in sredstva za uspešno eodobno negovanje sadnega drevja, potem pripomočki za sodobno uporabo sadja in vzorci vseh v naši banovini pa-tudi v drugih banovinah Jugoslavije najbolj razširjenih sort tistih plemen, ki so se dosedaj ohranila sveža in čvrsta. Iz bližnje in daljne mariborske okolice vozijo vse sadje na razstavo in sejem s tovornimi avtomobili, oddaljeneje podružnice ga pošiljajo v zabojih, deloma ameriških, deloma v kabinetnih. Take zbirke sadja v vseh sodobnih posodah in opreham in takih ureditev in aranžmajev še ni bilo na nobeni sadni razstavi.

Vsa prireditve bo prizadejala ogromno truda in tudi velike stroške. Svoj poučni in propagandni namen bo pa dosegla le tedaj, ako bo imela primerno število obiskovalcev. Zato vabimo k ogledu in proučevanju te edinstvene prireditve zlasti vse po napredku stremeče sadjarje, podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva, ljubitelje sadjarstva in lepega sadja, sadne kupce in sploh vsakogar, ki se zanima za razvoj in napredek našega slovenskega sadjarstva.

Na razstavi ee bo prodajalo eadije tudi na drobno in se bodo točila izborna sadna vina in sladkosok.

Vsem obiskovalcem te razstave in sadnega sejma je dovoljen od 21. oktobra do 3. novembra 50 odstotni popust na vseh železnica.

Kdor ve ceniti globoko, zdravo spanje naj pomni, da kofein lahko 24 ur dražljivo vpliva na srce in živce. To je znansstveno ulemeljeno.

Kava Hag je brez kofeina. Ona vzpodbuja a ne razburja jer ne moši spanja. Odličen Hag-postopek ji ohranja popolen užitek najboljšee višinske kave.

Znanstveno literaturo pošilja brezplačno KAVA HAG, DELNIŠKA DRUŽBA, ZAGREB 1/155

Dr. Kosta Luković

načelnik Osrednjega dopisnega urada

Kakor emo že poročali, je šef Centralnega presbiroja dr. Kosta Luković nedavno napredoval v II. položajno skupino. Ob tej priliki amatramo za potrebno, da v kratkih obriših seznanimo jav-

nost z delom tega zaslužnega časnikarja, ki je znan kot časnikar, publicist, književni in gledališki kritik ne samo v naši državi, temveč tudi v inozemstvu. Dr. Kosta Luković je šel skozi vse faze praktičnega časnikarskega dela ter ima velike zasluge ne samo za naš mladi tisk, temveč tudi za našo narodno propagando. Sedanji šef Centralnega presbiroja je tudi kot književni zgodovinar in gledališki kritik dostojno zastopal v inozemstvu našo mlado kulturo. Njegova doktorska disertacija iz književnosti o Corneillu je svoj čas povzročila živahno zanimanje in pohvalo inozemskih znanstvenih in književnih krogov, istotako kakor njegova študija o francoskem religioznem gledališču v XVII. stoletju.

Šef Centralnega presbiroja dr. Kosta Luković ima posebno velike zasluge za našo narodno stvar. S svojim delom je v inozemstvu, ki je bilo nepoučeno ali pa je črpalo tendenciozne podatke iz neprijateljskih virov, ustvaril pravo sliko o prizadevanju našega naroda, da se po svetovni vojni preporodi.

Dr. Kosta Luković se vedno živo zanima za napredek slovenskega tiska. Z veliko ljubeznijo je zasledoval priprave za nedavno tako lepo uspešo časnikarsko razstavo, kateri je v vsakem oziru šel na roko. Veliko skrb poveča g. dr. Luković tudi propagandi za naše tujskoprometne kraje. Z velikimi žrtvami je Centralni presbiro pod njegovim vodstvom organiziral propagandno akcijo za naša letovišča in zdravilišča. Predaleč bi šli, ako bi naštevali vse zasluge, ki jih ima šef Centralnega presbiroja za našo ožjo domovino. Ob priliki njegovega napredovanja se tudi mi pridružujemo čestitkam, ki jih je prejel.

Pomembna razstava

Šmarje pri Jelšah, 20. oktobra.

Nedeljo, 17. okt. t. l., si pač lahko domača zgodovina zapiše z neizbrisnimi črkami v spomin in pouk našim zanamcem. Pomeni prav lep razmah našega gospodarstva in je postavila znamenit spomenik dobremu vodstvu in skupnemu delu. Po službi božji nam je g. okr. načelnik dr. Kartin v nabito polni dvorani Kat. doma odkril lepo urejeno in nepričakovano bogato založeno sadno, vrtnarsko in čebelarstvo razstavo ter spregovoril k temu dogodku primerno besedo. Nisem se mogel nauditi lepemu sadju z vseh strani in krajev obsežnega glavarstva, kjer je bil izredno lepo tudi sodni okraj Kozje zastopan, pa tudi orjaški želnim glavam in redkvi ter drugim raznovrstnim pridelkom tukajšnjega vrtnarstva, kakor tudi posebnemu oddelku čebelarstva. Zato je pa tudi bila razstava oba dneva prav pridno obiskovana.

Popoldne pa se je velika množica naših gospodarstvenikov zbrala na Mali Pristavi tik ceste pred njihovo novo lično stavbo z napisom: »Sadna sušilnica«. Naš rojak msgr. Vreže nam je v lepi besedi obrazložil dolgoletni trud prebivalstva za povzdigo domačega gospodarstva in še posebno skrb tukajšnje sadjarske in vrtnarske podružnice za vzbujanje zanimanja za umno in dobičkasno sadjarstvo ter nam je ob asistenci domačega gosp. dekana blagoslovil lični sušilni dom, ki naj bo viden in trajen spomin na 10-letnico marljivega društva in njegovega sedanjega načelstva. Po izvršeni blagoslovitvi pa je nastopil naš strokovnjak in pravi prijatelj gospodarstvenikov gosp. okrajni kmetski refent Bračko ter v lepi, vsem razumljivi besedi razložil pomen in namen te prve okrajne sušilnice in navduševal navzočee za vztrajno skupno delo v blagor vsega prebivalstva priznana siromasnega okraja. Vsi navzoči so mu hvaležno pritrdjevali in laskavo hvalili izborno kakovost prvih nasušenih »režnjev«. Čestitamo društvu k lepo obhajani desetletnici in prosimo vodstvo in njegove prijatelje, da vztrajajo na tej poti in še veliko dobrega storijo za tukajšnje kraje.

Lepi uspehi ljubljanske policije

Stirje vlomi in tatvine razkrite in pojasnjene

Ljubljanska policija je te dni imela mnogo sreče pri svojem delu. Pojasnila je namreč kar štiri vlome ter zaplenila skoraj vse pokradeno blago, tako da oškodovanci nimajo nobene škode, za kar so seveda policiji hvaležni.

V torek v opoldanskih urah so neki vlomilci z neverjetno predrznostjo vdrl v trgovino z manufakturnim blagom v Studentovski ulici, katere lastnica je Marija Bajda. Vlomilci so vdrl v to trgovino skozi vrata iz veže. Trgovina je res korak stran od prometnega Vodnikovnega trga, toda prav čudno je, da sredi poldneva ni vlomilcev nihče opazil. Vlomilci so odnesli več kosov blaga in nogavice. En vlomilec je stal na straži, drugi pa je izbiral boljše blago in nogavice. Medtem se je celo pripetilo, da je nameščenee neke druge manufakturne trgovine prinesel večji zavoj blaga. Vprašal je vlomilca na straži, kje je gospa, ta pa mu je predržno odgovorila, da je gospa šla h kosilu, njega pa pustila tu za stražo. Paket naj kar pusti pred vrati trgovine. Nameščenee je to storil ter odšel, nato pa se takoj vrnil, ker se mu zadeva ni zdela v redu. V trgovini pa ni bilo nikogar več in nameščenee je zasluhlil, da gre za vlom. Hitro je obvestil o tem lastnico, nakar je zvedela o vladu tudi policija. Trgovka je ugotovila, da ji je izginilo za okoli 3600 din blaga. Trgovski nameščenee je opisal policiji, kako približno izgledata vlomilca, nakar ju je pričela policija iskati po mestu. Kar kmalu so detektivni izsledili oba vlomilca v neki dalmatinski krčmi ter ju prijeli. Vlomilca sta pri preiskavi priznala vlom ter povedala, da sta prodala blago nekemu dalmatinskemu krošnjarju za 640 din. Policija je izsledila tudi tega krošnjarja in našla pri njem vse pogrešeno blago, samo da ga je krošnjar že razrezal na kose, primerne za celo obleko. Dalmatinski krošnjar se je pri zaslišanju izjavil na ta način, češ, da ni vedel, da gre za ukradeno blago, pač pa da sta mu oba prodajalca ponudila blago zato tako poceni, ker se jima je mudilo na vlak. Pri obeh vlomilcih je policija od izkupička 640 din našla le nekaj malega drobiža, vse drugo eta podjetna možakarja zapravela.

Drugi vlom je policija na presenetljivo hiter način pojasnila v sredo dopoldne. Ta vlom je že zaradi tega zanimiv, ker ga je policija razkrila, preden sta oškodovanca sploh prijavila svojo škodo. Na Poljanski cesti 64 stanujeta mesarska pomočnika Stanislav Erjavce in Anton Suhadolnik. Ko sta zjutraj odšla na delo, je po 5. uri obiskal njuno stanovanje vlomilec, ki jima je odnesel vsakemu po dvoje novih oblek, po en plašč, klobuk in druge stvari, kar je vse skupaj vredno okoli 3600 din. Še isto dopoldne pa je policija zvedela, da po Vodmatu prodaja neki možki prav poceni obleke. Policija je možakarja poiskala v neki gostilni in ga aretirala. Možak se je izkazal, da je brezposelni mesarski pomočnik Franc Podbevšek ter trdil, da je obleka njegova. Policija ga je prijela in zaplenila obleko. Opoldne pa sta prišla okradena mesarska pomočnika domov in sta videla, da sta okradena. Razburjena sta tekla na policijo, kjer pa so ju potolažili, češ, da ee imajo tatu in vso njuno obleko. Prijeti tat je star 24 let ter je že dalj časa brezposeln, vendar pa je razmere pri obeh okradenih dobro poznal.

Zanimiva je tudi tatvina, ki jo je zagrešila neka 16-letna deklica v Krevkovi gospodinjski šoli. Prišla je v pisarno, se tam predstavila pod tujim imenom in nedolžno vprašala, kakšni bi bili pogoji za sprejem v gospodinjstvo šolo. Tam so ji pojasnili, kako in kaj, deklica se je zahvalila, odšla, ni pa pozabila vzeti s seboj kovčeg, v katerem je bila obleka in pa devljii neke gojenke v skupni vrednosti okoli 1400 din. Tatvino so v zavodu hitro opazili in policija je mlado tatvico hitro izsledila. Deklece bo moralo iti v poboljševalni zavod.

Še bolj začuden pa so bili policijski stražniki in agentje, ki so na ovadbo napravili hišno preiskavo pri neki suškinji. Ta suškinja je služila sicer le malo časa, toda pri njej so našli prav neverjetno množino najfinjšega perila z različnimi monogrami, mnogo lepih oblek in fine galanterije. Suškinja je namreč dosledno okradla vsako gospodinjvo, pri kateri je služila. Dosedaj je policija ugotovila že štiri prave lastnice tega finega perila.

Tretja smrtna žrtev avtomobilske nesreče

Včeraj ob 10. dopoldne je podlegla hudim poškodbam, ki jih je dobila pri avtomobilski nesreči pri Gorjah, tudi gđ. Vera Sodja. Pokopali jo bodo na Koprivniku. Tako je ta avtomobilska nesreča zahtevala tri smrtne žrtve.

Požar

Slovenj Gradec, 19. oktobra.

Včeraj ob 17.30 sta tovarniška sirena in gasilski rog naznanila, da nekeje v bližini plamen objema svojo žrtev. Gorelo in pogorelo je stanovanjsko in gospodarsko poslopje kmetskega delavca Kotnika Ivana v Starem trgu. Ko je Kotnikova žena proti večeru zakurila peč, da speče za svojo številno družino kruh, se je na leseni strehi blizu dimnika pojavil rdeči petelin in z bliskovito naglicjo zajel vso streho hiše in v neposredni bližini stofečnega hleva. Nesrečo so takoj opazili s polja vračajoči se sosedje, ki so prihiteli na pomoč, toda leseno poslopje je bilo že vse v plamenih in je bila rešitev nemogoča.

Takoj prihiteli starotržki gasilci so z velikim trudom rešili iz hleva še perutnino in drugo drobnico. Iz hiše se je dalo rešiti le nekaj malega pohištva in v kleti spravljanih živil, dočim je na podstrešju spravljena obleka in vse drugo spremenjeno v pepel.

V veliki nevarnosti sta bili tudi dve prav blizu stoječi in napol leseni delavski hišici in le sreča je bila, da ni bilo vetra in da so bili sosedje in gasilci tako hitro na mestu, sicer bi bila nesreča še veliko hušja.

Kotnik je imel svoje poslopje sicer zavarovano, toda kakor danes večina malih posestnikov, tudi on ni zmogel sproti plačevati premij in je še vprašanje, v koliko bo zavarovalnica razumela njegov položaj. Kotnikova številna družina je vredna vsega usmiljenja.

Drobne novice

Koledar

Petek, 22. oktobra: Kordula, mučenka; Fides (Vera), mučenka.

Novi grobovi

† V Jurovcih pri Ptuj je v sredo, 20. t. m., umrla Ana Smigoc roj. Pen, gostilničarka. Pogreb blage pokojnice bo danes popoldne. Naj v miru počival!

Osebnosti

Na filozofski fakulteti v Ljubljani sta bili diplomirani gdc. Pogačnik Lija in gdc. Kalan Otilija. Cestitamol!

Mariborske Wögererjeve hrenovke

dnevno sveže dobite v delikatesi

JANC - Židovska

— Zahvala! Vsem, ki so se najine zlate poroke tako prijazno spomnili, se najsrčneje zahvaljujeva Tomša Joža in Jožefa.

— Udeleženci zborovanja ZAKS, ki bo v Mariboru, se morajo poslužiti ugodnosti polovične voznine na železnici, ki jo je dovolilo ministarstvo prometa za posetnike sadnega sejma v Mariboru. Na odhodni postaji naj kupijo celo vozno karto in rumeno legitimacijo K 13. V zvezi s potrdilom o udeležbi na rumeni legitimaciji imajo udeleženci pravico do brezplačnega povratka.

— Kumanovska bitka — pred 25 leti. Reprodukcijske slavne bitke so vedno zanimive. Toliko in toliko je ljudi, ki so se teh bitk sami udeležili, veliko jih je, ki so v teh bitkah izgubili svoje najdražje. Neshetno nas pa je, ki se imamo ravno velikim bitkam zahvaliti za boljše sedanost. Poleg vseh velikih bitk na francoski fronti izza časa svetovne vojne so gotovo najvažnejše bitke iz balkanske vojne v Južni Srbiji, ki so nam prinesle posredno našo svobodo. 25 let je minilo od slave kumanovske bitke. Ze daj časa se vršijo predprave, da se spomin na to bitko primerno pravi. Dne 30. t. m. bo na samem bojišču reprodukcija tega slavnega boja. Udeležile se ga bodo zastave vseh zmagovalnih polkov, ki so se takrat borili. Za obiskovalce proslave tega historičnega dneva je urejeno posebno mesto, s katerega bodo mogli slediti celotnemu poteku te ogromne borbe. Proslava kumanovske bitke je zvezana s proslavo osvoboditve Južne Srbije. Gotovo ena najzanimivejših prireditvev v okviru te proslave bo otvoritev razstave v Skopju. K proslavi osvoboditve Južne Srbije priredi Zveza za tujski promet v Sloveniji izlet po posebno ugodnih cenah, prijave za ta izlet sprejemajo vse biljetarnice Putnika.

— Uprava mladinskega lista »Luce« sporoča vsem cenjenim naročnikom lista, da je zaradi velikega naročila in povpraševanja po »Luce«, oskrbljen nov natis in jo bomo lahko prav vsakomur poslali zaželjeno število. Istotako je na razpolago še »Vrtec«. — Ker imata oba lista letos novo privlačno zunanost ter res krasno vsebino, zato ju prav toplo priporočamo naši mladini.

— Odlikovanje gasilcev. Iz Dobre poročajo: V nedeljo, dne 17. t. m., je bilo na svečan način odlikovanih ob prisotnosti zastopnikov gasilske župe v Celju 17 tukajšnjih zaslužnih gasilcev in sicer 4 z zlato, 9 s srebrno in 4 z bronasto kolajno. Odlikovanec iskreno čestitamol.

— Državna razredna loterija je včeraj službeno telefoničnim putem obvestila Slovensko banko v Ljubljani, da je srečka številka 4703 dobila pri včerajšnjem žrebanju 80.000 din. Slovenska banka je takoj poskela srečnega lastnika in ugotovila, da je to preprost delavec. Izžrebanec je bil zelo vesel, ker mu bo ta denar prišel ravno prav, ker ima še dolg na hiši, katerega drugače ne bi mogel izplačati.

— Poslednji vlak generalne direkcije državnih železnic na pariško razstavo bo vozil 31. oktobra t. l. z odhodom iz Ljubljane ob 1.40 in to po posebno znižanih cenah. Potovanje bo pod pokroviteljstvom Propagandnega komiteja razstave s sodelovanjem društva »Putnik«. Cena od Ljubljane do Pariza in nazaj je 1.560 din, v čemer je vsteta voznina do Pariza in nazaj, prenočišče in pol penzija v Parizu, ogled Pariza in razstave, kakor tudi izleti v okolico. Prijave sprejemajo biljetarnice »Putnika« v Ljubljani, Gajeva ulica in hotel Metropol, v Kranju, v Mariboru, Celju, v Gornji Radgoni, na Jesenicah in na Bledu.

— Za Vse svete v Gorico in Trst. Prijave v vseh biljetarnicah »Putnika« in izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. št. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

— Rekruti - dijaki se opozarjajo, da morajo imeti ob nastopu kadrske službe s seboj: 1. izpravevalo o dovršenem študiju, 2. vojaški kovčec, višine in širine 0,35 m, dolžine 0,70 m, z ravnim pokrovom in oljnat sivozelenkaste barve, znotraj vzdolj leve strani pregraja širine 0,12 m in dolžine 0,10 m, ključavnica vdolana ali viseča, 3. potrebščine za čiščenje obleke in obutve, potrebščine za umivanje, brtje in šivanje, dalje dva para rezervnih toplih ovijalk za ovijanje nog, 2 para volnenih nogavic, K šivalnim potrebščinam spada: igla, sivozelen, bel in črn sukanec, po 6 komadov raznih gumbov, 8 rumenih zvezdic in 6 parov zaponk za zimski plašč. Potrebščine za čiščenje, umivanje, brtje in šivanje morajo biti spravljene v belih satuljah.

— Autoklub obvešča: Tehnični oddelek pri ljubljanskem okrajnem načelstvu obnavlja železniški most na Ježici. Ob tej priliki železne dele barvajo. Radi varnosti zaposlenega delavstva in radi omogočenja točne izvršitve del, zlasti pa barvanja, se je predpisala brzina vožnje čez most z največ 5 km na uro. Zadevno omejitev označuje poseben napis in rdeča zastavica. Tehnični oddelek pa se je ponovno pritožil, da avtomobilisti ne upoštevajo te omejitve. S prehitro vožnjo povzročajo, da se vleže prah na komaj očistene in za eževe pobarvanje pripravljene železne dele mosta, kar onemogoča prevzemniku dela izvršitev dela po zahtevah nadzornega oblastva. Enak je položaj ob deževnem vremenu, ko so železni deli zaradi prehitre vožnje oskropljeni s blatom in se ne morejo prebarvati. Tehnični oddelek opozarja ponovno na omejitve brzine ter naglašja, da bo prisiljen začasno zapreti most, če vozniki ne bodo upoštevali predpisane brzine. Autoklub naproša tako svoje članstvo kot ostale avtomobiliste, da upoštevajo gori opisane razloge in vozijo čez most le korakoma. S tem se bo doseglo, da bodo dela hitreje izvršena, ravno tako pa tudi preprečila možnost zaprtja mosta.

— Soterski izpiti poklicnih soferjev in samovoznikov motornih vozil bodo za okraje Kranj, Radovljica in Škofja Loka v petek, 29. okt. 1937, ob 8 zjutraj, pri okrajnem načelstvu v Kranju. Interesenti naj svoje, pravilno opremljene prošnje, pravočasno vložijo pri okrajnem načelstvu v Kranju.

— Vreme: Evropa: Hladni val se vzdružuje nad spodnjo polovico Evrope, kjer je vedro vreme. Njegove zračne mase prihajajo v Jugoslavijo čez Bolgarijo in povzročajo močno košavo v Podonavju. Topli val z Atlantskega oceana zajema postopoma zahodno polovico Evrope in ima za posledico pooblačitev in dež v Franciji, nad Sredozemskim morjem in v območju Alp. Pogostila: vija: Vedro vreme z jutranjimi megli nad

vzhodno polovico kraljevine. Deloma oblačno v vardarski banovini. Temperatura se je dvignila po vsej kraljevini razen v Primorju in na skrajnem jugu. Najnižja je zabeležena v Užicah —3, najvišja v Šipanju +25. Napoved za danes: Postopoma se bo pooblačilo v zahodnih krajih in na Primorju, kjer bo kmalu dež. Košava v Podonavju, temperatura se bo dvignila.

— Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno 1 čaša »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku. Ogi. reg. S. br. 30474/23.

— Preludij, II. del, zložil Matija Tomc, profesor glasbe na škofovih zavodih v Št. Vidu in na ljubljanskem konservatoriju. Samozaložba. Cena 38 din. G. profesor je našemu glasbenemu občinstvu znan kot izvrsten organist, zato bodo naši organisti to novo zbirko lepih preludijev z veseljem pozdravili. Saj nudi 46 orgelskih točk v raznih durih in molih, večjega in manjšega obsega. Odlikuje jih originalna invencija, slog in glasbena oblika. Skoda, da so pisani samo v b in ne tudi v »krizich«. Velicestna je fuga v Es duru, zložena na temo »Ite missa est«, ki bo po slovesni službi božji ali pa kot samostojna orgelska koncertna točka izborno učinkovala. V molu pisani preludiji se nam zde bolj svečani in slovesni, kakor oni v duru. Ime g. profesorja Tomca jamči za pristno in dobro blago, zato to zbirko našim organistom najtopleje priporočamo.

— Od doma je pobegnil 15 letni fant, suhe, bolj visoke postave, svetlih las. Nosi očala, je brez euknje in suknjice, v rjavem puloverju (zemper) zeleno obilitem (ročno delo), nosi kratke modre ponošene hlače, zelene dokolenke in črne nizke čevlje. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči proti povrnitvi stroškov na ime Mulej Pepca, Zrinskega cesta 6, podstr., Ljubljana.

Higijena, toplota, lepota
Lutz-neč, tovarna Ljubljana VII.

— Nesreča pri delu. V vasi Apno pri Cerkljah se je včeraj nevarno ponesrečil 27-letni delavec Vinko Zupin. Padel je z odra ter dobil pri padcu hude notranje poškodbe, tako da je njegovo stanje zelo nevarno. Prepeljan je bil v ljubljansko bolnišnico.

— Za izlet v Trst in Gorico od Vseh svetih od 30. X. do 1. XI. se sprejemajo prijave do 27. t. m. do 12. Cena izleta v Trst 125 din, v Gorico 135 din.

— Putnik, Ljubljana priredi: a) osrednjevni izlet v Skopje in na Kumanovo ter z avtobusi v Južno Srbijo od 28. X.—5. XI. za 1080 din; b) petdnevni izlet v Skopje in na Kumanovo od 28. X. do 2. XI. za 780 din; c) tridenveni izlet v Belgrad in na Oplenac od 28. do 31. X. za 440 din. Prijave in informacije v vseh biljetarnicah Putnika.

— Zveza lovskih društev priporoča svojim članom najtopleje obisk mednarodne lovske razstave v Berlinu. Izletniki bodo lahko ogledali tudi Hamburg, Dresden in Prag. Prijave sprejema Zveza za tujski promet v Ljubljani v biljetarnici »Putnik« v Gajevi ulici, tel. 24-72 in ekspoziturah v Ljubljani v hotelu »Metropol«, na Bledu v Zdraviliškem domu, na Jesenicah na kolodvoru in v Kranju pri Tujsko prometnem društvu oziroma Gremiju trgovcev.

— Poslednji vlak generalne direkcije državnih železnic na pariško razstavo bo vozil 31. oktobra t. l. z odhodom iz Ljubljane ob 1.40 in to po posebno znižanih cenah. Potovanje bo pod pokroviteljstvom Propagandnega komiteja razstave s sodelovanjem društva »Putnik«. Cena od Ljubljane do Pariza in nazaj je 1.560 din, v čemer je vsteta voznina do Pariza in nazaj, prenočišče in pol penzija v Parizu, ogled Pariza in razstave, kakor tudi izleti v okolico. Prijave sprejemajo biljetarnice »Putnika« v Ljubljani, Gajeva ulica in hotel Metropol, v Kranju, v Mariboru, Celju, v Gornji Radgoni, na Jesenicah in na Bledu.

— Za Vse svete v Gorico in Trst. Prijave v vseh biljetarnicah »Putnika« in izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. št. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

Ljubljana

22. oktobra 1937.

Gledališče

Drama: Petek, 22. oktobra: ob 15. Julij Cezar. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 14 do 2 din. — Sobota, 23. oktobra: Beraška opera. Izv. Znižane cene od 22 din navzdol. — Nedelja, 24. oktobra: Ob 15. Pesem s ceste. Izven. Cene od 22 din navzdol. Ob 20. Vozel. Premiera. Premierski abonma.

Opera: Petek, 22. oktobra: Zaprt. (Gostovanje v Celju: Evangeljniki.) — Sobota, 23. oktobra: Navihanka. Izven.

Prireditve in zabave

Dne veseloigr pripravi Franciskanska prosveta v Ljubljani v nedeljo, 24. t. m. ob 5. popoldne v franciskanski dvorani, in sicer: satiro »Uspeh« in burko »Kdo je blazen?« Rezervirajte si vstopnice po znižani ceni od 6 do 3 din (člani s popustom) v pisarni »Pax et bonum« v franciskanski pasaži. Prosvetno društvo na Viču ima drevi prvi prosvetni večer. Ta prosvetni večer bomo posvetili spominu dr. Janeza Ev. Kreka. Govoril bo g. Jože Langus. Pričetek ob 8 zvečer.

Sestanki

Fantovski odsek Ljubljana — mesto. Drevi ob 8 je v dvorani Akademikega doma na Miklošičevi cesti ustanovni občni zbor odseka. Vabimo v naš krog vse zavedne slovenske in katoliško misleče fante.

Fantovski odsek Trnovo ima drevi v društvenem domu v Karunovi ulici št. 14 redni fantovski sestanek, na katerem bo imel načelno predavanje trnovski župnik g. Janko Cegnar. Odbor prosi, da se tega sestanka udeležijo čim več članov. Novi člani so iskreno vabljeni.

Zdravniška zbornica v Ljubljani vabi gg. zdravnike na sestanek, ki bo v uradnih prostorih zbornice v soboto, dne 23. t. m. ob pol 9 zvečer. Na tem sestanku bo poročal delegat savske zbornice o ustanovitvi produkto-proizvodne zadruge za produkcijo medikamentov.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Gartus, Moste.

I Ljubljanskemu prebivalstvu. V petek, dne 22. t. m. obišče Ljubljano okoli 100 francoskih oficirjev. Gostje pridejo z gorenjskim vlakom ob 15.38 in se v spremvodo napotijo po Masarykovi in Miklošičevi cesti, Marijinem trgu in Stritarjevi ulici do Mestnega trga, kjer položijo venec na spomenik kralja Petra I. Osvoboditelja. Od tam pa se napotijo po Stritarjevi ulici, Marijinem trgu, Prešernovi ter Selenburgovi ulici, Kongresnem trgu in Vegovi ulici pred spomenik Ilirije, kjer ravno tako položijo venec. Vabim hišne posestnike ob navedenih ulicah in trgih, da v pozdrav in počastitev dragih gostov razobesijo na svojih hišah državne zastave. — V Ljubljani, dne 20. oktobra 1937. — Predsednik mestne občine Ljubljanske dr. Adlešič Juro, s. r.

I Poslanik dr. Cankar pri mestnem županu. Včeraj popoldne je naš poslanik v Argentini, dr. Izidor Cankar, obiskal mestnega župana dr. Juro Adlešiča, s katerim se je dalj časa zadržal v razgovoru.

I Vojnim dobrovoljcem! Vabimo vse v Ljubljani bivaajoče tovariše vojne dobrovoljce, da se v čim večjem številu udeležijo sprejema francoskih rezervnih oficirjev, ki pridejo v Ljubljano danes ob 15.38 na glavni kolodvor. — Odbor.

Prosvetni večer, ki bo drevi ob 8 v beli dvorani Uniona bo zanimiv zaradi tega, ker nam bo predavatelj msgr. Viktor Steška predstavljal eno najpomembnejših umetniških družin v Sloveniji. Stefan in Janez Subic sta imela najboljšega tekmeča v bratu Juriju, ki je bil pravi slikarski genij v polpretekli dobi. V dveh desetletjih je pridobil svojemu imenu evropske glase, kateri je zavzel tudi v klasičnih Atenah. Trdi se lahko, da je bil Jurij Subic eden najgenijalnejših slikarjev, kar jih je rodila slovenska mati. Dolžnost slehernega Slovenca je, da spozna svoje velike sinove in to se bo zgodilo, kdor bo prisostvoval III. prosvetnemu večeru danes ob 8 zvečer. Predavanje bodo pojasnjevale skiptične slike o umetniški družini Subičevi. — Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7.

I Igralska družina šišenske »Prosvete« nam je ob otvoritvi svoje sezone preteklo nedeljo nudila izredno lep užitek. Za svoje prvo delo so si izbrali »Stilmondskega župana«, ki je resna in globoka družinska drama, ter zahteva veliko truda in doživljanja od igralcev. Igralci, ki so bili primerno izbrani, so nam podali igro s takšnim čustvom in fineso, da so takoj prevzeli razvijeno občinstvo ter vso pozornost tega obdržali do zaključka. — Režiral je g. Golob S., ki je prevzel tudi glavno vlogo Stilmondskega župana. Odlično sta rešila svojo nalogo tudi stari Klaus in osebji g. Smuca in poročnik Hilner g. Godca. Prav tako je bil izvrsten tudi komandant g. Piriha Milka. Županova hči Bela v osebji gdc. Brodnikove je sicer prav dobro podala svoj boj med ljubeznijo do svojega očeta in med svojim možem — nemškim poročnikom, vendar bi v nekaterih prizorih želeli več razgibanosti in elementarnih čustev ženske narave. Ostale manjše vloge so bile podane prav dobro. Scena je bila zadovoljiva. Veseli smo, ker kažejo igralci šišenskega odra vedno več resnobe in veselja do odrske umetnosti, vključ vsem težavam in nedostatkom odrske opreme. Za dosežen uspeh jim čestitamo. — K. P.

Dva lepa lokala

ob eni najprometnejših točk v strogem centru Ljubljane, oddamo. Reflektanti naj se javijo z navedbo stroke na upravo »Slovenca« pod značko »Promet« št. 16.903.

I V sodne zapore pripeljani. Zaradi raznih deliktov so bili v sredo popoldne pripeljani v zapore ljubljanskega okrožnega sodišča mnogi osumljeni. Podpečki orožniki so privedli v zapore Franceta Brancija, rodom iz Tomšljaja, stanujočega v Crni vasi. Ljubljanska policijska uprava je izročila sodišču 6 osumljencev. Bili so: sofer Josip Pribošič, stanujoč v Ljubljani, Kosovo polje št. 218, Tržičan Fran Kokolj, stanujoč na Miklošičevi cesti 16, delavec Anton Osovnik iz Domžal, njegov sin Anton Osovnik in njegova žena Franciška Osovnikova, dalje Zvonko Deleja, zasebni uradnik, stanujoč v Zgornji Siskli št. 2.

I Sodne dražbe posestev v novembru. Pri ljubljanskem okrajnem sodišču je za november razpisanih 18 večjih in manjših sodnih dražb raznih posestev in hiš v mestu in okolici. Samo v mestu pride na dražbo 6 hiš in zemljiških kompleksov. Dne 4. nov. pride na dražbo trgovska hiša št. 11 na Tyrševi cesti, ki je cenjena na 2.439.950 din. Najnižji ponudek 1.219.975 din. Skupno se to hišo pride na dražbo vila na Mirju z 2 parcelama. Cenilna vrednost 1.279.260 din. Najnižji ponudek 639.640 din. Dne 25. nov. pride na dražbo hiša št. 40 na Poljanski cesti z obsežnim vrtom, kakor tudi 8 posameznih stavbnih parcel. Celotni kompleks parcel s hišo vred je sodno cenjen na 2 milijona 904.942.50 din, najnižji ponudek znaša 1 milijon 452.970.25 din. Na dražbo pride tudi hiša št. 40 na Sv. Petra cesti, ki je cenjena na 748 tisoč 565 din, a najnižji ponudek določen na 374.282 din.

I Regulacija Riharjeve ulice. V Kolezijski ulici stanujoči posestnik in vrtnar Ivan Bizovičar je prodal mestni občini ljubljanski več sveta v skupni izmeri 997 m², spadajočega pod k. o. Trnovsko predmestje. Kupnina je znašala 72.000 din. Svet je občina odkupila v svrhu regulacije Riharjeve ulice.

I Trnovski pristan zaprt. Mestni gradbeni urad sporoča, da bo Trnovski pristan od Pruskega mostu do Svabičeve ulice do ponedeljka, dne 25. t. m. dalje za vozni promet zaradi cestnih del do nadaljnjega zaprt.

I Mestno poglavarstvo v Ljubljani opozarja vse interese za zakup mestnih zemljišč (njiv, travnikov in vrtov), da se bodo vse oddaje v bodoče objavile na občinskih deskah v magistratnem poslopiju in v poslopiju gospodarskega urada, v Beethovnovi ulici 7. Interesenti naj stavijo svoje ponudbe po navodilih, ki bodo objavljena na razglasilih.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja danes ob 20 zvečer »Velika ljubezen Ludvika van Beethovna« v lefilim o velikem nesmrtnem človeku. V filmu nastopa največji francoski igralec Harry Baur. — V soboto ob 20 se predvaja »Tajna služba«, film za časa svetovne vojne, volhunske spletke itd.

Zopet novo društvo na Jesenicah. Na Jesenicah deluje do sedaj že 50 društev. K tem je ustanovljeno še društvo filatelistov. Jeseniški filatelisti se postavljajo morda z edinstveno zbirko v državi, katero ima član g. Fenc od Sv. Križa. Njegova zbirka je stara že 50 let in šteje nad 2 milijona znamk — krasno izbranih in urejenih. To zbirko cenijo na 250.000 dinarjev. Filatelistični klub bo imel sestanke vsako drugo nedeljo popoldne ob treh v kavarni Novak na Jesenicah.

»Domen« na jeseniškem odru. V nedeljo, dne 24. t. m. zvečer bo v Krekovem domu uprizoritev »Domna«. Jeseniško občinstvo se vabi, da se otvoritve Krekovega odra polnoštevilno udeleži.

Maribor

m Poverjeništvu kluba železničarjev v Mariboru ima jutri v soboto ob sedmih zvečer v prostorih Ljudske univerze na Slomskem trgu svoj občni zbor, na katerem poročajo funkcionarji iz Ljubljane. Vstop imajo vsi železničarji, ki so podpisali nove vstopnice in katere je odbor sprejel.

m »Ljudska samopomoč« nam sporoča, da bo proslavila v soboto 10-letnico svojega obstoja. V ta namen bo popoldne ob 16. jubilejna seja in cerkvena blagoslovitev novega lastnega doma.

m Prva nedeljska popoldanska predstava bo v nedeljo. Upriporili bodo zabavno kmečko komedijo »Trije vaški svetniki«. Veljajo znižane cene.

m V Ljudski univerzi predava drevi docent dr. Matko iz Ljubljane o srcu kot najvažnejšem organu človeškega telesa.

m Zveza Maistrovih borcev vabi svoje člane in prijatelje na prireditve, ki bo to soboto v Narodnem domu igrala vojaška godba. Vstopnine ni.

m Gozd grofa Attemsa je prodal. Pred okrožnim sodiščem se je zagovarjal 25-letni delavec Maks Kapelari iz Makol, obtožen prevare. Dne 15. aprila t. l. je prišel obtoženi k Ivanu Sautnerju v Lj. Bistrici ter mu je ponudil v prodajo 7 oralov svojega gozda. Ko si je Sautner hotel gozd ogledati, ga je Kapelari peljal v gozd grofa Attemsa ter mu ga pokazal kot svojega. Skoraj bilo že prišlo do kupčije, ko pa je zahteval Kapelari 5000 din kot aro, je Sautner le nekoliko podrobneje razgledal gozd ter je našel na nekaterih posekah drevesih Attemsov žig. S kupčijo ni bilo nič, pač pa je bil prodajalec tujega gozda ovađen ter je dobil sedaj pred sodiščem 20 dni zapora.

m Žrtve podivjanosti. Delavec Blaž Zupančič iz Koprivne je postal žrtev grdega divjaštva nepoznanega zlikovca. Zupančič se je vračal ponoči domov, pa je srečal tri nepoznane mlajše fante, ki so bili vinjeni. Začeli so ga zmerjati in ker se za njihova izzivanja ni zmedil, so ga napadli, ga obdelali z noži in palicami tako, da so mu prebili lobanjo ter strli prani koš. Potem so ga tako poskodovanega zvezali ter ga vrgli v klet posestnika Filipa Kolarija. Tu je nesrečnega naslednjega jutra našel lastnik kleti že nezavestnega. Naložili so ga na voz ter ga prepeljali v bolnišnico, kjer imajo malo upanja, da bi okrevail.

m Nogomet v nedeljo. Podzvezno prvenstvo postaja v mariborski skupini čim dalje bolj zanimivo. V nedeljo se vrše odločilna srečanja in sicer na stopita v Mariboru stara rivala ISSK Maribor in SK Rapid. Železničar bo igral v Čakovcu proti Gradjanskemu v Murski Soboti pa se srečata SK Mura in SK Čakovec.

Gledališče

Petek, 22. oktobra: Zaprt. Sobota, 23. oktobra ob 20.: »Sodnik Zalamejski.« Premiera. Bloki veljajo.

Nedelja, 24. oktobra ob 15.: »Trije vaški svetniki«. Znižane cene. — Ob 20.: »Najboljša ideja tete Olge«.

Celje

c Kienzlova opera »Evangeljniki« v celjskem gledališču. Drevi ne pozabite priti v Mestno gledališče, kjer uprizaro ljubljanska opera Kienzlovo opero »Evangeljniki«. Vstopnice se še dobe popoldne v predprodaji v Slomskovi tiskovni zadrugi in zvečer pri blagajni v gledališču.

c Uršulin sejem je letos potekal še kar zadovoljivo. Lepo jesensko vreme je privabilo na sejem v Celje precej ljudi iz bližnje in daljne celjske okolice, vendar je opaziti, da je s časom sejem dobil drugačno sliko kot nekdanj. Ljudje nimajo denarja, zato pa tudi niso veliko kupili. Največ so se prodali čevljarji.

c Število brezposelnih padlo. V evidenci celjske javne borze dela je bilo 20. t. m. 232 (170 moških in 62 žensk) brezposelnih, 10. t. m. pa je bilo 277 (202 moška in 75 žensk). Delo dobe: 3 hlapei, 1 žagar, 1 mizar, 1 kovač, 1 pek, 1 krojač, 1 pomožni delavec, 2 natakarja, 4 kuharice, 6 kmetiških dekel, 5 služkinj, 1 sobarica in 1 postrežnica.

c Zadnji izpiti voznikov motornih vozil bodo v sredo 27. t. m. ob pol 9 popoldne na okrajnem načelstvu v Celju. Lastniki vozil, ki še nimajo izpita, naj se prijavijo na okrajnem načelstvu.

c V celjski bolnišnici je umrla hčerka železničarja iz Grobelnega Podreberšek Marija. Naj v miru počival!

c Dve hudi nesreči pod vozom. Na Rezani pri Gomilem je padel pod težko naložen voz 45 letni posestnik Topovšek Vinko. Kolo je šlo čez en in je dobil težje notranje poškodbe. Ko je vozil 43 letni posestnik na Ljubečnem pri Celju Štumpf Jakob drva, se je voz zvrnil nanj in mu zlomil desno nogo nad členkom.

c Kolesarska nesreča. V Zidanem mostu je padel s kolesa 32 letni poštni služitelj iz Loke ter si pri padcu nalomil desno roko.

c Sveže zelje v glavah in bel krompir dobite poceni pri Kmetijski družbi v Celju. Tel. št. 165.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige: Faustmann, In Gottes Tempel. 144 str. vez. 34 din. — Haesenfuss, Die moderne Religionssoziologie und ihre Bedeutung für die religiöse Problematik. 401 str., nevez. 168 dinarjev. — Haas, Seid bereit! Wegweiser zu einer glücklichen Sterbestunde. 152 str., vez. 22 din. — Maritain, Der Engel der Schule, 105 str., vez. 50 din. — Maurer, Auferstandene Christus und Menach. 132 str., vez. 49 din. — Meyer-Neyer, Lebendige Seelsorge. Wegweisung durch die religiösen Ideen der Zeit für den Klerus deutscher Zunge. 368 str., nevez. 63 din. — Soiron, Die Predigt heute. 125 str., vez. 37 din. — Svoboda, Gottes Wort im Heute. Zeitpredigten. 216 str., nevez. 56 din. — Staediger, Jesus und sein Priester. Gedanken über die Grösse und die Heiligkeit des Priestertums. 296 str., vez. 56 din. — Weis, Eines nur ist notwendig. Exerzitien zur Umgestaltung in Christus durch Maria in vollkommener Liebe. 304 str., vez. 54 din. — Zundel, Das Hohelied der Heiligen Messe. 275 str., vez. 75 din.

Kranj

Oddaja sadnih drevese po znižani ceni. — Okrajni kmetijski odbor v Kranju bo oddajal v letošnji jeseni za revnejše in predvsem za po toči prizadete sadjarje drevesca po znižani ceni. — Prošnje za sadna drevesca je vložiti do 25. okt. pri navedenem uradu.

Začasna zapora državne ceste. Na prošnjo sekcije za gradnjo državne ceste Ljubljana-Kranj je okrajno načelstvo v Kranju zaradi nujnih del odredilo začasno zaporo državne ceste od železniškega prelaza v Kranju do mostu čez Savo. Prom

Sadna razstava v Mariboru

Maribor, 21. oktobra.

V soboto predpoldne se odpre največja sadna razstava, kar smo jih imeli doslej v naši državi. Po ogromnih predpripravih sodeč, pa bo ta razstava tudi najboljše organizirana in urejena, kar smo jih doslej pri nas in v bližnjem inozemstvu videli. Ne bo se omejevala samo na razstavo sadnih plodov, kakor prejšnje razstave, temveč bo prikazala obseg in razvoj celokupnega našega sadjarstva ter njegov ogromen pomen za naše gospodarstvo.

Na razstavišču vlada že nekaj dni izredna živahnost. V vseh dvoranah in na unionski verandi so neštete roke skoraj noč in dan pri delu, da uredijo razstavne prostore ter razmestijo neštete predmete. Razstava je že dobila svoje glavne konture ter je že sedaj izprehod po razstavišču izredno zanimiv in poučen.

Vsa sadna razstava se bo delila prav za prav na tri dele ter bo tudi razmeščena v treh prostorih: v veliki unionski dvorani in njenih stranskih prostorih, v dvorani Združne gospodarske banke in na verandi unionske pivovarne. Velika dvorana Unionske banke bo vsebovala poučni oddelek. Tu bodo razstavljene predvsem stroji, aparati in pa orodje za škropljenje proti boleznim sadnega drevesja, orodje za obiranje, stroji za sortiranje jabolk, med njimi najmodernejši stroj na električni pogon, ki se bo nahajal ves čas razstave v obratovanju. Razen tega bodo tu zanimivi modeli raznih sušilnic, med katerimi bo vzbujala največjo pozornost sušilnica tvrdke Vetz & Podgoršek iz Škal, zgrajena v polovični naravni velikosti, originalen slovenski izum, ki predstavlja najmodernejšo pridobitev na tem področju. Potem bodo tu modeli sadnih skladišč, aparati in stroji za najrazličnejše predelave sadja v sadjeve in sadne sokove ter razne druge trpežne izdelke. Prikazan bo tudi uspeh gnojenja na podlagi poskusov v naravi, grafikoni in statističnih tabel. Na odru velike dvorane bodo razstavljene aparati in stroji za konserviranje sadja, zanimiv bo tudi model Vinarke in sadjarske šole s parkom in sadonosnikom. V desni stranski dvorani bo razstavljena sadna literatura in čebelarški oddelek, ki bo nazorno pokazal pomen čebelarstva za umno sadjarstvo. V levi stranski dvorani bo poskuševalnica in razstava brezalkoholnih sadnih pijač, grozdnega, jabolčnega, višnjevega, malinovega soka itd. Ta oddelek bodo opremile s svojimi prvovrstnimi izdelki Vinarke in sadjarske šole, trdka Ornik iz Ptuja in Podravska industrija sadnih sokov v Mariboru. Poskuševalnica bo izredno okusno opremljena. V I. nadstropju unionske dvorane bodo razstavile v beli dvorani podružnice Sadržarskega društva svoje sadne izbore vseh glavnih, v Sloveniji zastopanih sadnih plemen in sort, ki so najvažnejše za njihove okolišče. Stenske slike in razne tabele bodo ponazorjevale razvoj sadjarstva. Na srednji mizi bodo razstavljene sadne in zelenjadne konzerve. Na galeriji bo nadaljevanje sadnega izbora podružnic sadjarskega društva soba na levi strani galerije pa bo prikazovala varstvo sadnih rastlin. Tu bosta na-

meščena fitopatološki in biološki oddelek z mnogimi preparati in slikami sadnih škodljivcev in bolezni, s statističnimi podatki, ki prikazujejo stroške in rentabilnost zatiranja škodljivcev s kemičnimi in mehaničnimi pripomočki, razstavljeno bodo vsi najvažnejši insekticidi in fungicidi, posebno nazorno pa bo razvidna obramba proti najhujšemu sovražniku sadjarstva — zajcu.

V dvorani Združne gospodarske banke bo razstavljen sadni izbor najvažnejših sort cele dravske banovine. Vinarke in sadjarske šole bo prikazala sadni izbor glavnih prav dobrih sort in sort za postranske namene za vso Slovenijo v naravi. Na dveh velikih piramidah bo šola izločila kabinete in jabolka. Zunan dvorane, na dvorišču ob Franciški ulici bodo razstavili naši drevesničarji svoje najboljše proizvode. Tu bo cel zgod sadnih sadik, tu bo razvidna kakovost našega drevesničarskega materiala ter bodo razstavljene predvsem vrste, ki naj se v sodobnih sadonosnikih posebno razmnožujejo.

Sadni sejem bo tvoril oddelek zase ter bo nameščen na verandi Unionske pivovarne. Letošnji sadni sejem bo letos prvič organiziran na čisto strokovno trgovski podlagi. Naši najnaprednejši sadni okolišči bodo razstavili širši vagoni najplemenitejših jabolk, vložnih v normalne ameriške zabojne natančno v diagonalnem sistemu, kakor zahtevajo to strogi predpisi v Združenih ameriških državah. Pri vlaganju po tem sistemu vsebuje vsak zaboj natančno isto število plodov. Poleg tega je na vsakem pogon nalepljena etiketa s številko zaboja, nazivom sorte, imenom lastnika zaboja in vkladalca, tako da ima kupec vedno absolutno kontrolo o vsebini zaboja. Sadni sejem bo letos izredno okusno aranžiran. Zaboji bodo stali na velikih posebnih mizah, da je mogoče lahek pregled kakovosti jabolk v vsakem posameznem zaboji. Srednja razstavna miza pa bo sedaj prvič obložena s par sto kilogramskimi zaboji kabinetskih jabolk, ki bodo prikazali slovensko sadje v najlepši kakovosti. Na sejmški prostor dovažajo že nekaj dni tovorni avtomobili jabolka, vložena v zaboj, na razstavišču pa je še ponovna stroga kontrola ter se izločuje vse sadje, ki bi količinsko s svojo slabšo kakovostjo kvarilo izredno strogo okvir sadnega sejma.

Tuče in domače bo opozarjal na sadno razstavo ogromen napis, stoječ na dveh visokih stebrih nad Aleksandrovo cesto pred razstaviščem. Vhod v glavni oddelek razstave in na sadni sejem v prostori Unionske dvorane in verande je prav monumentalno izveden. Razstava bo za Maribor tudi v tujsko-prometnem oziru pomembna, saj bo privabila v mesto ogromno ljudi z našega podeželja in iz drugih mest, zlasti sadjarje. Pa tudi iz drugih pokrajin naše države pričakujejo lahko lep obisk, saj bo razstava zvezana s vsedravnim sadjarskim kongresom, ki bo v Mariboru v nedeljo in ponedeljek ter bo izpolnjen s predavanji najbolj znanih naših slovenskih, hrvaških in erbskih sadjarskih strokovnjakov. Prav tako pa bo vzbujala zanimanje tudi v inozemstvu ter bo prav tako pomembna za razvoj našega sadjarstva, kakor za napredek naše sadne trgovine.

ozirom na uredbo o likvidaciji kmečkih dolgov. t. j. pri izročitvi upniških listov, vse pripombe in pojasnila, dana zadruget, vse delo pri sestavljanju in izročitvi obračunov in podobno. V tem smislu naj se dopolni čl. 17 uredbe.

6. Čl. 36 odst. 1 naj se dopolni tako, da morejo zadrugete (kmetijske) za nabavo in prodajo poleg odplačilnih obrokov zahtevati od dolžnikov kmetov obresti v isti višini, kakor jo same plačajo za kredite.

7. V orno zemljo v smislu čl. 2 odst. 1 uredbe naj se za razmere v dravski banovini prišteje še površina gozdov.

8. Kupci za velikoposestniška zemljišča, katere likvidira Osrednja zveza hrvatskih kmečkih zadrug v Zagrebu, kateri je odobrena sanacija, ki so tudi kmetje, katerim je zveza kreditirala za nabavo zemljišč, bodo plačali svoje dolgeve po predpisih odst. 1 čl. 7 uredbe.

9. Če dolžnik, ki ima pravico na zmanjšanje dolga za 50%, ne zadostuje obveznostim po uredbi, t. j. ne zahteva znižanja ali ne plača anuitet, pripada poroku pravica, da zahteva zmanjšanje dolga na 50%, v kolikor pa pride do plačila s strani dolžnika na dražbi, je porok obvezan samo še na 50% dolga.

— Pri zaprtju molinab v prebavi vzmite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz Josef grenčice«.

Cene mešanice. Finančni minister je izdal naslednje sporočilo o izpombi trošarinskih predpisov: 1. Počeniš 17. oktobrom je prepovedano prodajati in porabljati čisti bencin za motorni pogon, od tega dne naprej se sme prodajati samo mešanica. 2. Počeniš 17. oktobrom znaša za mešanico drž. trošarina 2.50 din za kg, banovinska ne sme biti višja kot 35 par, občinska pa 15 par pri kg. 3. Najkasneje 6. novembra morajo znižati prodajne cene mešanice za 1.75 din pri kg. 4. Za dne 6. novembra dolžene zaloge mešanice prodajalci ne dobe razlike, regres pa imajo v tem, da lahko po 17. oktobru kupljene količine mešanice prodajo do 6. novembra še po starih cenah. 5. Vsi prodajalci plinskega olja morajo do 23. oktobra na zaloge, dne 8. oktobra ugotovljene, plačati razliko.

Najnižje odkupne cene oljnatih plodov. Minister trgovine in industrije je odredil naslednje najnižje odkupne cene za oljate plodove: repica 250, zeljna repica 260, seme od sončnice 160, beli mak 300, sezam 350, bučne koščice 220 in laneno seme 300 din za 100 kg. Kupci morejo plačati producentom tudi do 10% manj, in sicer mora razlika služiti za pokritje manipulativnih in režijskih stroškov, posredniške nagrade in davščine za sklad po čl. 6 uredbe o preskrbi domače industrije semenkega olja z oljnatimi semeni.

Trgovski in plačilni promet z inozemstvom. Iz Belgrada poročajo, da je pričakovati še ta mesec zaključki trgovinskih pogajanj med našo državo in severnoameriškiimi Zedinjenimi državami. Zedinjene države zahtevajo ukinitve sedanega sistema plačil in ukinitve uvozne kontrole iz USA. — Na zadnji seji koordinacijskega odbora pri ministru zunanjih zadev so obravnavali predvsem vprašanje plačilnega prometa z Belgijo, kjer zahtevamo ukinitve kliranga in uvedbo istega plačilnega načina kot v prometu z Anglijo.

Prižad kupuje koruzo za Nemčijo. Kot smo že poročali, smo se z Nemčijo poročili za dobavo 5000 vagonov koruze v letošnji kampanji. Sedaj poročajo iz Belgrada, da je v sredo začela Privilegirana izvozna družba kupovati večje količine koruze, katere bo izvozila v Nemčijo.

Domače tvornice najcenejše. Dne 19. t. m. je bila v Belgradu licitacija za nabavo dveh teklenih mostov: prvi je namenjen za Savo pri Gradiški, drugi pa za Tiso pri Zablju. Predračun je za oba objekta znašal nad 50 milij. in je dala najcenejšo ponudbo Brodska tvornica vagonov za 37.693.000 dinarjev, dočim je bila najcenejša inozemska ponudba 38.742.000 dinarjev brez carine. Sodelovale so tri tuje tvrdke.

Dobave: Strojni oddelek ravn. drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 27. oktobra ponudbe za dobavo cev, ventilov, katrana in drugo; do dne 28. oktobra za dobavo papirnatih trakov za briznomete, smrkovega platna, azbestnih vrvice, toplinskih loncev ter razne železnice; splošni oddelek do dne 23. oktobra ponudbe za dobavo raznega papirja in lepenske ter gradbeni oddelek do dne 28. oktobra za dobavo žaglinih listov.

Licitacije: Dne 23. oktobra bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo 50.000 kg krompirja in 50.000 kg zelja za potrebe vojaštva za čas od 1. oktobra 1937 do 31. marca 1938 in dne 25. oktobra za dobavo 900.000 kg ovs. — Dne 3. novembra bo v pisarni referenta inženjerje štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za napravo zgradbe stražnice pri skladišču v Zalogu.

Borza

Dne 21. oktobra 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal na naših borzah angleški funt neizpremenjen v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237.20—238.80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8.82—8.92, v Zagrebu na 8.695—8.795, v Belgradu na 8.6789—8.7789.

Grški bini so beležili v Zagrebu 29.65—30.35, v Belgradu 30 blago.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13.80 do 14.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2,108.256 dinarjev.

Ljubljana — tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2391.35—2405.95
Berlin 100 mark	1733.02—1746.90
Bruselj 100 belg.	728.45—733.51
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	213.70—215.76
Newyork 100 dolarjev	4288.50—4324.82
Pariz 100 frankov	145.97—147.41
Praga 100 kron	151.48—152.24
Trst 100 lir	226.44—229.52

Curih, Belgrad 10, Pariz 14.69, London 21.49, Newyork 433.625, Bruselj 78.175, Milan 22.80, Amsterdam 239.80, Berlin 174, Dunaj 80.40 (81.80), Stockholm 110.80, Oslo 108, Kopenhagen 95.95, Praga 15.17 (18.50), Varšava 82, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.49, Buenos Aires 129.50.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% invest. posojilo 94—95, agrarji 53—54, vojna škoda promptna 416—418 (416), eksekutivno 2 kom. po 412, begluške obveznice 77 do 78, 4% sev. agrarji 51—53, 8% Blerovo posojilo 94.50—95.50, 7% Blerovo posojilo 85 (85), 7% posojilo Drž. hip. banke 100—101, Trboveljska 220—230.

Zagreb, Državni papirji: 7% invest. posojilo 94 denar, agrarji 53.25—54, vojna škoda promptna 415.50—417.50, begluške obveznice 77.50 denar, dalm. agrarji 75.25 denar, 4% sev. agrarji 52.75 do 53 (53, 52.50), 8% Blerovo posojilo 94—96, 7% Blerovo posojilo 84.75—85.25, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—100.75, 7% stab. posojilo 86.50 denar. — Delnice: Narodna banka 7400 denar, Priv. agrarna banka 205—214 (205), Trboveljska 220—235, Gutmann 45 denar, Osij. sladk. tov. 140 do 175, Dubrovačka 425—440 (440), Jadranska plova 410—430, Oceania 275 denar.

Belgrad, Državni papirji: 7% invest. posojilo 93.50 denar, agrarji 53.50 denar, vojna škoda promptna 416—417 (416), begluške obveznice 78 do 78.25 (78.25, 78), dalm. agrarji 76—76.50 (76.25, 76), 4% sev. agrarji (54), 8% Blerovo posojilo 94.25—95, 7% Blerovo posojilo 85.60—85.75 (85.75, 85.60), 7% posojilo Drž. hip. banke 100.25 denar. — Delnice: Narodna banka 7.520—7.550 (7.600, 7.550), Priv. agrarna banka 210—215.

Dunaj: Z ozirom na ugodno zunanje-politično vesti in pa poročila o čvrsti tendenci na inozemskih borzah je bila tendenca tudi na Dunaju čvrsta. V kulisi so bili v začetku vsi tečaji višji, pa tudi kasneje so nadalje narasli, tako da so bili zaključni tečaji nad večerajšnjimi. Zvišanje je razmeroma znatno. Tudi v zgradbi je nastopilo izboljšanje, ki je bilo posebno znatno v papirjih kovinske, montanske in papirne industrije. Beležili so (v oklepajih večerajšnji tečaj): Donavsko-savskojadranska 62.60 (61.20); delnice: Creditanstalt-Bankverein 265 (259), Länderbank 67, Narodna banka 163.50 (163.50), Graz-Köflach 26, Steg 26.70 (26.30), Stewag 28.50 (28.05), Magnesit 86.50 (83.25), Trboveljska 26.98 (25.62), Alpine 44.70 (42.70), Berg-Hitten 590 (v tork 530), Rima Murany 87 (83), Steyr-Daimler-Puch 227.25 (223), Leykam 68.50 (66), Semperit 80.10 (78.70).

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Živina

Glavni Lukežev letni sejm v Novem mestu dne 18. oktobra 1937. Pripeljanih je bilo 2180 glav prašičev, 732 glav govedi in 29 konj. Kupčija za krave in vole (vprežno živino) je bila sicer zelo živahna, v ceni pa nespremenjena. Največ kupij je bilo sklenjenih obče na čez, le malo rejnih volov na živo težo. Cena je bila povprečno od 3 din dalje, največ 5.75 din. Pri prašičih je cena nazadovala, ker primanjkuje krme, predvsem močnih krmi (koruze) Cena pri mladitvah od 50 do 120 din za 8 tednov starosti za komad, Prsutniki od 5 do 6 din, rejni šepharji največ 7 din za kg žive teže.

Stanje naših kliringov

Dne 15. oktobra je znašal naš aktivni oz. pasivni kliringški saldo v tehile državah (v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. oktober):

Aktivni kliringi: Italija stari kliring 40.575.125 (— 181.094) lir, novi 29.493.319 (plus 5.043.115) lir; Nemčija 17.598.173 (+ 2.761.642) mark; Poljska 14.688.374 (+ 864.190) din; Turčija 8.036.748 (+1.492.951) din; Španija 2.706.217 pezeta.

Pasivni kliringi: Belgija 4.230.075 (plus 104.680) belg; Bolgarija 10.285 (— 10.183) din; Madžarska 6.173.995 (— 1.165.350) din; Romunija 26.016.827 (— 939.658) din; Francija 6.616.241 (+ 741.832) franc. frankov; Češkoslovaška 127 milijonov 530.597 (+ 1.523.042) kron; Svica 1 milijon 269.846 (— 198.903) šv. frankov.

Zadružništvo in likvidacija kmetijskih dolgov

Glavna zadružna zveza v Belgradu je izdelala predlog za izpembno in dopolnitve uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov.

Predlogi Glavne zadružne zveze so naslednji:

1. V obračun se računajo pravdni stroški in stroški izvršbe, nastali tudi po 20. aprilu 1932, če je tožba na izvršbo osnovana na zadružnem odločilnem načrtu za določeno zadrugeto ali če kmet-dolžnik po prejšnjih uredbah ni veljal za kmeta,

ampak je kmet postal šele po odredbah uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov.

2. a) 25% znižanje po čl. 9 odst. 1 pokrijejo kreditne zadrugete v breme 50% vrednosti svojih deležev in v breme vrednosti svojih dejanskih rezerv, potem ko so najprej od teh rezerv odpisale svoje dvomljive terjatve in zneske za sanacijo zadruget, oz. zvez. V to svrhu bodo naredile kreditne zadrugete posebne bilance zaradi ugotovitve dejanskih rezerv po stanju dne 25. septembra 1936.

2. b) Pri zadrugetih, včlanjenih v zvezah, katerim je odobrena sanacija, se imajo odbiti zneski, katere morajo doprinesiti zadruget za jamstvo in druge obveznosti do zveze za njeno sanacijo in prispevek v sanacijski sklad zveze po čl. 6 uredbe o zaščiti kmetijskih kreditnih zadruget in njih zvez. Za te zadrugete bo predložila zveza bilanco in skupni izkaz zaradi istostane ugotovitve dejanskih rezerv teh zadruget po stanju dne 25. septembra leta 1936.

3. Če je glavni dolžnik zadrugeta, ki je v likvidaciji že leto dni pred uveljavljenjem te uredbe, se tedaj smatra, da morajo obveznosti zadruget izpolniti solidarno dolžniki ali poroki.

4. Predlagamo, da se čl. 24 točka 5 b finančnega zakona za 1937—1938 črta, tako da zopet velja odredba čl. 3 odst. 4 uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, da se namreč smatrajo za kmečke dolgeve oni kmečki dolgov, če skupno presegajo 500.000 dinarjev.

5. Zadružnim zvezam se morajo vrniti vsi stroški in vsi izdatki za delo, katerega imajo z

Kulturni obzornik

Profesor I. Prijatelj:

Borba za individualnost slovenskega književnega jezika v letih 1848 — 1857

Izdali njegovi učenci v Ljubljani 1937, str. 134.

Kakor so se Prijateljevi učenci spomnili 60-letnice svojega velikega vodnika v kraljestvo slovenskih duhov prof. Prijatelja, ki je bil poletka priznaval in glasil maksimo: Več Prešerna! Več vere v slovenskega samotrnega duha! Kot tak, ki je vse ille svoje izredne lepe stvari po poznanju rasti svojega naroda porabil zato, da je postopoma odkrival njega skriti razvoj iz ljudstva v narod, samosvoj in samoklen, risal z ljubeznijo duhovne profile nosilcev slovenskega duha, se je s prav tako ljubeznijo potapljaj v rast jezika, posede tega duha, ki je živa vez osebnosti za tisočletja. Ze pri Trubarju ga je zanimala njegova slovenska jezikovna orientacija, a katero se je iz žive potrebe postavil že takrat proti pojavljajočemu se »jugoslovanstvu«, hotečemu ga pridobiti za hrvaški književni jezik. Raziskaval je moč slovensčine pod Francozi, zlasti pa se — tik pred vojno — potopil v problem ilirizma, Vraza in Prešerna, ter pomagal z znamenito Vedino anketo razčistiti za takrat pojav nastajajočega jugoslovanstva, ki ga je tudi Cankar rešil v njegovem smislu političnega jugoslovanstva, toda kulturnega slovenstva. V povojnem navdušenju novega ilirizma, ko je politično jugoslovanstvo grozilo in stremelo tudi po kulturnem, da, najprej jezikovnem zlitju, ki so ga načelno podpirali tudi Slovenci, je vetal s to svojo pravzapravo, ki naj prikaže kolikor mogoče nazorno in podprano s njegovo lastno sodobno kritiko še eno tako borbo v naši kulturni zgodovini, že tretjo od Trubarja dalje. Izbral si je tisti osek, ki je najbolj podoben povojni analogiji, ko je namreč drugi val, ki ga je vzbudil Vraz, že pojenjal v Bleiweisovi praktičnosti, ter ga je leto svobode 1848 zopet vzbudilo nanovo.

Za uvod je profesor Prijatelj postavil razmišljanje o jeziku kot tisti vezi, ki tvori narod v eno in ki se organiko razvija tudi proti volji jezikoslovcev, ki naj ga samo registrirajo; posebej pa omeni specialno slovenski jezikovni problem, ki je ta: da v časih velikega obupa skušamo svojo mat-loštevost rešiti s tem, da se želimo stopiti v najbližje večje jezikovno edinicno, v časih navdušenja pa skušamo povečati svojo moč z istim rezultatom. Zato se dvom v slovenski jezik kot individualno samosvoj jezik pojavi vedno v časih velikega političnega zatiranja — kot je bil čas pred marcem,

ali po francosko-nemški vojni 1870, ali tik pred svetovno vojno, ali pa v doba zmage, kot so bili l. 1848 ali pa osvobodjenje po vojni. To je naš latenten strah pred malostevilstvo in pred samim seboj, nezaupanje vase. Nato pa razkrije pred nami skrbno nabrano in razčlenjeno gradivo, ki naj pokaže, kako so l. 1848 začeli zopet iskati polji, da slovensčino — ubogi dialekt — zamenjamo, če že ne za ruščino, ali češčino, pa vsaj za erbohrvaščino, oziroma, kakor bi se dal ustanoviti kaj vnesni jezik slovensko-ilirski, obvezan za obe stranki, ali pa celo kak slovanski volapük, ki naj bi bil književni jezik vseh Slovanov. Ze skoraj po zmagi nad vrazovščino, ko so se stari ilirci že povrnilli iz nujnih praktičnih razlogov v narode kmečkega jezika, kot ga je gojil Bleiweis, bolj zaslužen mož, kakor pa ga je smatralo javno mnenje zadnjih let, in je semeniški duhovnik Volje-Podkorenčan napisal elavospev na slovenski jezik, ki bi moral biti ponatujen v vsaki knjižnici, tedaj so se z Macunom oglašili zopet glasovi za opustitev slovenskega književnega jezika in za sprejem ilirščine vsaj za književnost in znanstvo, ki do leta 1857 niso potihnili. Prijatelj citira podrobno debato ob tem Macunovem članku, glasove proti, oziroma nasprotna stališča, ki so jih napisali Likar, Subic, celo nekdanja Vrazova učenca Muršec in Jeran, ki sta stopila na praktično stališče integracije slovenskih narečij v en književni jezik. Druga debata se je vnela ob priliki izida Majerjevih »Pravil, kako izobraževati ilirsko narečje i u obče slovenski jeziku«, ki jo je pisec napisal še pred marčnimi dnevi in pomeni nov izraz Kolarjevega panslavizma ter je določil jezik za kmetar in za izobraževanje, za domačo rabo in za tisk. Pozneje je omilil svojo prakso z več knjigami in članki, toda v Navratilu je dobil pomočnika, zavzemajočega se za cirilico, kakor tudi v Drobničju, težečem po enotnem znanstvenem jeziku in Einspielerju. Toda praktični Bleiweis je vseslovenski ideal odmaknil dejanski potrebi ter praktično širšo domačo slovensčino. Toda sproženo vprašanje gljirgega jezika je dobivalo tla v Hieingerjevi vseslovanščini, naslonjeni na staroslovanščino, pa tudi v Macunovi hrestomatiji, Einspielerjevih člankih, Cigaletovev propagiranju Majerjevih Pravil. Ob Miklošičevem prevodu Zakonika se je vnel že boj proti provincio-

nalnim oblikam, ki se je pozneje razvil v pravi novobolbarski vihar, v katerem je zmagala zlasti dunajska akademska mladina (Luka Svetec), ki je vzela neko srednjo pot: utrdila s prevzemom neklih staroslovenskih jezikovnih oblik (ega, emu itd.) enoten vseslovenski književni jezik. Tedaj so Hrvati rešili na Dunaju svoj jezikovni problem a prevzemom hercegovaškega narečja za pismenega ter s tem pokopali ilirizem. Toda pri nas pa je z Razlagovim »Junimim jezikom«, neko vseslovanščino, šele razrastel val jezikovnega mešanja. Debal o tem enotnem, ne samo jugoslovanskem, temveč celo vseslavjanskem jeziku je rešil Miklošič, ki je obodil vsako tipanje v neznano in utopično ter poudaril delo v narodu in za narod z raziskavanjem lastnega jezika, ki ga tako slabo poznamo. S tem je bilo to dolgo, skoraj brezplodno prekanje rešeno in slovensčina potrjena za nekaj časa, dokler se problem ni v Levstikovem času in pozneje še večkrat ponovil in pripeljal do iste rešitve.

Individualnost slovenskega jezika je potrjeval tudi Prijatelj, ki je vso debato sproti glosiral s svojimi opazkami in kritičnimi osvetlitvami, kar daje razpravi pečat osebne zainteresiranosti in osebne izpovedi. In to je, kar znanstvenika Prijatelja postavlja na čelo naših kulturnih kritikov in ga dela za veliko osebnost, do dna prepojeno z živo zavestjo vseslovenskega človeka. Zaradi te odločnosti, jasnosti in premočrnosti ima delo izrazit osebnostni pečat Prijateljeve tesne povezanosti z največjimi duhovni našega naroda ter je pomenilo v svojem času in pomeni tudi še danes veliko kritično dejanje borbenega značaja. In s to njegovo živo mislijo in vero v slovensčino kot individualno živ organizem stopajo danes njegovi učenci na njegov grob, do dna prepričani o pogubnosti vsakerega poizkusa malovernosti in omahljivosti ter računarsva v jezikovnem vprašanju, pošiljajo to knjigo v spomin sebi in kažipot narodu. Toda pokojnemu profesorju Prijatelju pa hočejo izdajatelji prav s to značilno knjigo postaviti resnični kamniti spomenik v univerzitetni avli, ter je temu namenu posvečen ves dobiček. Zato knjigo še posebej priporočamo. (V prednoročju na Slavistično društvo, Ljubljana, Zenska realna gimnazija, stane vezana 60 din. V knjigarnah bo pozneje cena dražja.)

Skrivnost jeruzalemskega muftija

Haj Aminimal Husein, njegova preteklost in njegovi načrti

Nemirna Palestina: Slika iz Jeruzalema nam kaže prizor, ko angleška policija pred demonstranti čaka povelja, kdaj naj udari na nje.

Jeruzalemski mufti je srečno pribežal v Bejrut. Njegova nadaljna usoda ni znana. Najbrže ga Francozi še stražijo. Tako bi človek sklepal iz poročil, da so angleške oblasti naprosile francoske, naj ga ne puščajo naprej čez Libanon, da ne bi tam napravil Angležem še več škode. Mož je vsekakor nameraval v Damask, kjer je središče protiangleške propagande in kjer ima svoje prijatelje. Zato je verjetno, da ga bodo Francozi Angležem na ljubo zastražili, dokler jim seveda ne bo ušel, izročili ga pa seveda Angležem ne bodo, ker je politični begunec.

Veliki mufti jeruzalemski se piše Haj Aminimal Husein ter je bil največja glava med palestinskimi Arabci. Kakor hitro je izvohal, da je pri Angležih prišel v nemilost, se je brž umaknil v Omarjevo mešedo, ki stoji na prostoru nekdanjega templja. Tamkaj je od začetka sedanjih nemirov živel v skritem prostoru, ki je bil vsekakor v živo skalo. Stražili so ga njegovi zvesti. Tako je na tihem snoval načrte za boji zoper »nevernike«. Pri vstopu v njegovo skrivališče ga je stražilo nič manj kakor 200 dobro oboroženih pristavev. Vsak dan je izdajal nova povelja, katera so njegovi sili raznašali po vsej Palestini. Nekaj teh selov so Angleži polovili ter so jih kajpada takoj poslali na otoke Indijskega oceana. Muftijevo skrivališče pa ni bilo zastraženo le po njegovih ljudeh, marveč tudi po angleški policiji, ki je vedela, da bo mufti poskušal pobegniti v kako sosedno deželo, kjer bo brez dvoma še bolj na varnem. Izkazalo pa se je, da je bil mufti bolj prefrigan kakor angleška policija.

Mufti je sedaj 44 let star. Kot deček je hodil v mohamedansko šolo. Ko je to dokončal, je odšel na angleško šolo, nakar se je vpisal na visoko šolo v Kairu. Tam se mu je slabo godilo. Živel je moral s 5 funti mesečno, katere mu je pošiljal njegov brat. Ko se je začela svetovna vojna, so ga poslali v častniško šolo na Turško ter se je bojeval zoper Angleže in njihove zaveznike.

Žaloigra baskovskih otrok

Ko so beli začeli zasedati ozemlje nesrečnih Baskov, so Baski hoteli najprej rešiti svoje otroke. Nekaj so jih že poprej poslali v razne evropske dežele, da doma ne bi stradali. Nekaj teh otrok je prišlo tudi v sovjetsko Rusijo, kjer se sedaj vzgajajo po boljševiških nazorih. Toda otroci so tamkaj čisto podivjali ter hočejo domov. Kakor nam poročajo, se je samo v enem mestu Rusije uprlo v svoji koloniji 1000 baskovskih otrok, ki so glasno in divje demonstrirali zoper hrano in drugo. Sovjetska policija je morala te otroke spraviti v zapore, da je ukrotila njihove demonstracije.

Nekaj otrok je na Francoskem, kjer so začeli postajati nadležni in uporni ter zahtevajo domov. Francozi so jih mnogo morali poslati na Dansko. V Kopenhagen je pred kakimi 14 dnevi prišlo 300 komunističnih baskovskih otrok iz Francije, katera jih je poslala na »oddihe« med dobre danske ljudi. Toda ti baskovski otroci so kmalu postali prava nadloga za tiste družine in kraje, kamor so jih spravili. Otroci so tudi tukaj sila uporni, pobijajo šipe na oknih, v katere mečejo kamenje, kradejo in izmikajo, čeprav jih njihovi gostitelji sicer dobro z

vsem oskrbujejo. Glavni kolovodje so 14-letni mladinci, katere so Francozi ravno zaradi divjosti hoteli obesiti na vrat Dancem, da so se jih le iznebili. Zato se sedaj danski gospodarji boje sprejemati tiste baskovske otroke pod svojo streho, kateri so starejši kakor 12 let. Rdeče vzgojeni baskovski otroci so živ opomin, kake sadove prinaša boljševiška vzgoja.

Na tisoče baskovskih otrok pa je tudi na Angleškem, kjer jih oskrbuje poseben odbor, v katerem sedi tudi westminstrski katoliški škof magr. Artur Hinsley, oziroma njegov zastopnik kanonik Craven. Škof pa je te dni svojega zastopnika odpo-klical iz tega odbora, ker se je odbor postavil na stališče, da noče ugoditi prošnji baskovskih staršev, ki so prosili, da bi jim otroke vrnil, ker so se razmere izboljšale. 900 baskovskih staršev je namreč poslalo s svojimi podpisi podpisano prošnjo temu odboru že meseca avgusta, naj jim otroke vrnejo. Odbor pa tega ni hotel storiti, zaradi česar je westminstrski škof izstopil iz odbora ter bo poslej v zadevi baskovskih otrok občeval z njihovimi starši samo po papeževem zastopniku v Bilbau.

službe. Ko je bil tako na cesti, se je vrgel v odkrit boj z Angleži.

Ker je Arabce hujskal na poboje, umore in upore, so ga leta 1920 obsodili na 10 let ječe. Toda kazni se je rešil z begom v Transjordanijo, kjer je ostal, dokler ni postal angleški vrhovni komisar v Palestini sir Herbert Samuel, ki je v tej deželi začel spravljivo politiko. Mož na tem visokem mestu je bil prepričan, da bo spravo najlažje dosegel, če bo vse nevarne ljudi spravil na važna in odločujoča mesta. Nekega dne so mu predložili črno listo vseh teh nevarnih mož. V tem seznamu je sir Samuel videl tudi ime Haja Aminimala. Povprašal je, kdo je ta mož. Povedali so mu, da je iz rodovine Huseinov, ki je najvažnejša rodovina v Palestini. Njegov brat je veliki mufti v Jeruzalemu. Zato je bil med prvimi pomiloščen ter se je smel vrniti v domovino. Vrnil pa se je s sijajem mučenika. Komaj pa se je Haj Aminimal vrnil v Jeruzalem, mu je umrl njegov brat, ki je bil veliki mufti v Jeruzalemu.

Treba je bilo imenovati novega muftija. Vrhovni komisar je takrat ustanovil »najvišji mohamedanski svet«, ki naj bi mu predsedoval novi mufti. Čeprav so se za to važno službo potegovali trije prosilci, se je vendar Haj Aminimalu posrečilo, da je bil on imenovan, kakor je pač želel sam sir Samuel. Novi mufti za to službo sicer ni bil najbolje sposoben, ker ni bil veroko izobražen. Vendar so ga Angleži spravili skozi, ker so ga hoteli pridobiti docela za se in svoje namene. Toda Haj Aminimal se Angležem za to velikansko uslugo nikakor ni izkazal hvaležnega, ampak je vedno mislil le na to, kako bi Palestino osvobodil od Angležev in Judov, kako bi započel sveto vojsko ter Arabce organiziral za splošen upor.

Haj Aminimal je fanatično častihlepen. Ker je obenem politični voditelj in obenem verski poglavar arabskih mohamedancev, je zato dvakrat nevaren nasprotnik. Sam je od svojih podložnikov pobiral davke, se dajal imenovati za dediča in zbiral tako velikansko premoženje, katero pa je uporabljal samo v ta namen, da bi organiziral vstaško armado ter jo najmodernejše oborožil. Castihlepe tega moža je v tem, da bi Jeruzalemu naredil za »Rim mohamedancev«, v katerem pa bi bil vrhovni kalif on sam — Haj Aminimal Husein.

Umiranje v pragozdu

Kako živali druga drugo ugonablajo

Iz naravoslovja vemo, da ptiči ugonablajo žuželke in jih jedo, mačke love ptiče, in da močnejše živali uničujejo manjše. Z eno besedo, v naravi vlada moč močnejšega. Pri vsem tem se človek večkrat vpraša, kako neki končavajo divje zveri v divjini. Na to vprašanje nam ne more dati odgovora trditve, da leva in tigris s svojo puško zasleduje človeka, ki je skoraj iztrebil precej živalskih vrst, tako da jih je morala državna oblast nekaj kar uradno zaščititi. Vendar tudi ti državni ukrepi ne morejo ohraniti izumirajočih živali, ker te postajajo pač največkrat plen drugih večjih zverin. Je pač tako, da je naravna smrt v divjini v resnici nenaravna.

Močnejša žival premaga šibkejšo v boju za obstanek, dokler tudi močnejša nekega dne ne pogine kot plen drugih, ko je zaradi starosti že sama onemogla. Težko pa je reči, katera žival v divjini je največja morilka drugih. Najprej seveda človek misli na leva. Toda znano je, da lev mora le, če je lačen ali pa, če v veliki nevarnosti ne najde drugačnega izhoda. Lovci, ki love veliko divjačino v afriških gozdovih, trde, da lev na leto ne požre več kakor kakih 60 antilop. Enako šte-vilo antilop pa prisojajo leopardu, ki pa je znatno

manjši kakor lev. Zato je kar čudno, da leopard ugonobi toliko antilop, kakor mnogo močnejši in večji lev. Tudi skušnja uči, da ujet leopard požre komaj tretjino tega, kar požre lev. Iz tega jasno sledi, da leopard ne more le zato, da bi si utešil lakoto, marveč tudi zato, ker ljubi prelivanje krvi. Najbolj požrešna žival v divjini pa je brez dvoma krokodil. Ta mori s tako naslado in krvo-lonošnostjo, kakršna nima para. To je največji morilec v divjini.

Zverine, ki žro meso, se druga druge navadno ne napadajo. To je veliko presenečenje divjine. Razložiti pa se ta stvar da tako, da se zverine med seboj le redko kdaj srečajo. Divje zveri imajo tako dober voh, da že od daleč ločijo žival od živali. Če slučajno zavohajo kako zver, ki tudi žre meso svojih žrtev, se ji ognejo, ker se z njo ne marajo srečati. Morda se druga druge boje. Pač pa sta dve zveri, kateri žreta meso svojih žrtev, ki pa se neusmiljeno med seboj pobijata. To sta krokodil in lev. Lev nikdar ne pomišlja, da ne bi napadel krokodila, če ga kje zaloti. Toda tisti boj je strašno krut in krvav. V tem boju navadno lev podleže. Saj je krokodil mnogo močnejši kakor pa lev. Krokodil čaka v tem boju le primerne trenutke, da leva oplazi s svojim strašnim repom. Zato je levova navada, preden se vrže na krokodila, da silovito zarjove, s čemer pokliče na pomoč svoje sovrstnike. Trije ali štirije levi navadno gladko opravijo s krokodilom. Kajpada tudi oni ne ostanejo brez prask in ran. Večkrat se dogodi, da je tudi kak lev v tem boju smrtno ranjen.

Živali pa, katere jedo samo rastlinsko hrano, so navadno brez moči zoper svoje sovražnike. Njihovo edino orožje je naglica, s katero se skušajo rešiti. Kadar pa beže, so tako brez glave, da drve včasih naravnost v žrelo drugega sovražnika. Lovci po afriških pustinjah so že večkrat doživeli, da so antilope ali pa druge rastlinjede živali na begu pred zverinami pribežale kar v lovsko taborišče. Njihov strah pred zverinami je bil mnogo večji kakor pa strah pred človekom.

Kako pa potem umirajo velike zveri same? Ker se le redkokdaj dogaja, da jih napadejo druge zveri, je konec take zveri navadno ta, da ga doleti kaka nesreča ali pa pade v boju s človekom. Najhušja pa je usoda tistih velikih zverin, katere se postarajo in začno izgubljati zobe. Taka žival se trudno plazi po gošči in se mora zadovoljiti s kako miško ali pa s kakih jezevcem. To je zadnja hrana nekaj ponosnih puščavskih junakov. Pri tem pa se bodice jezevca zarijejo levu v nos in gobec, kjer povzročajo gnjenje in na-

Angleški vojni minister Leslie Hore-Belisha je pri novacenju sam prišel v londonski urad za novace-nje ter je sam pregledoval novice.

Od povsod

200 vohunov so ustrelili Kitajci v provinci Honan, ker so jim dokazali, da so vohunili za Japonce.

Kmet-zobozdravnik je bil brezposelni zobotehnik Adolf Pollak, ki je stanoval pri nekem kmetu v kraju Wagenhub pri Lincu. Zobe je plombiral tako, da je vrtil luknje s svedrom, katerega je poganjal s šivalnim strojem, ki ga je dobil pri kmetu. Delal je čisto dobre zobne proteze, zlate krone ter je mamil zobne bolečine z raznimi injekcijami. Ko so prišli orožniki, se jim je zoperstavil in so ga le s težavo ukrotili.

Založnik Herman Herder je umrl 20. t. m. v Freiburgu v Breisgau. Rodil se je 14. novembra leta 1864 ter je od leta 1888 vodil to veliko katoliško založniško podjetje, katero je podedoval po svojem očetu Benjaminu Herderju. Njegovo življenjsko delo je veliki konverzacijski leksikon »Der grosse Herder«. Bil je zvest član katoliške cerkve in njenega napredka.

Velik potres v severni Indiji so čutili 20. t. m. zlasti okoli Simle. Tako hudega potresa v tistih krajih ljudje ne pomnijo.

Temeljni kamen za svetovne razstave v Rimu so položili 20. t. m. Ta razstava bo šele leta 1941.

72-letnega starčka odvedli roparji, seveda v Ameriki. Starček je tovarnar Charles Ross. Trije možje so ga že 25. septembra potegnili iz njegovega avtomobila ter ga odvedli s seboj. Roparji so od družine zahtevali odškodnino 50.000 dolarjev. Družina je odškodnino plačala, toda roparji starčka niso še vrnili. Šele sedaj se je vmešala policija. Najbrže je starček že mrtev.

Za bolnike s sladkorno boleznijo.

Telečja obara

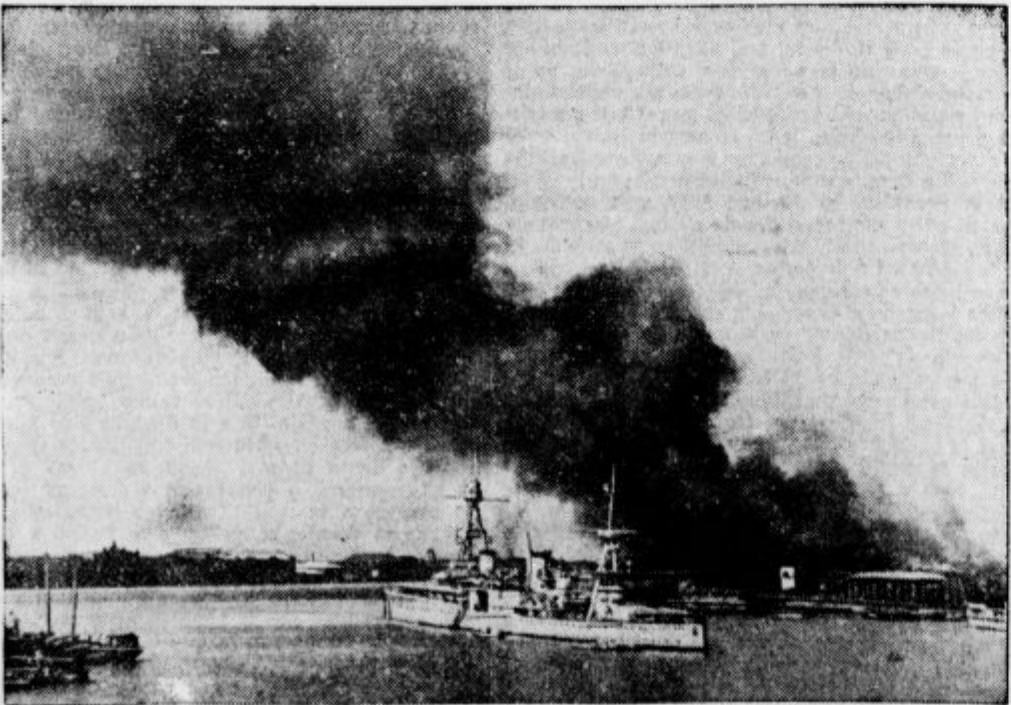
Razrežeš 100 g teletine in dušiš z 10 g presnega masla in kuhaš v malo vode, kamor kaneš nekaj belega vina, do mehkega. Ko se meso zmehča, odcediš omako in ji dodaš 2-3 rumenjake. Dodaj še gobice in meso in pustiš malo na ognju. Slednjič pokapljaš s presnim maslom in daš na mizo.

Deževno vreme in podložena ramena.

zadnje zastrupljenje krvi. To seveda strašno boli. Tako izdelana zver se nazadnje vsa onemogla vleže v kak kot, da bi tam poginila. V tem pa se že približajo tiste strahopetne živali, katere tudi žive od mesa, ki pa se izogibljejo vsakega boja, hijene in šakali. Ko vidijo pred seboj ležati onemoglega kralja puščave, navale nanj in ga v hipu uduše.

Divjina je kruta. Vendar je ta krutost divjine omiljena vsaj s tem, da je smrt napadene živali nagla in hitra. Žival, ki jo napade lev ali kaka kača, ima komaj še čas da od strahu zaupije. To je obenem njen smrtni krik — in že je konec.

Boji za Šanghaj: Mornariška carinarница v šanghajski luki gori. Spredaj amer. križarka »Augusta«.

Angleški vojaki, kateri so oženjeni in so prestavljeni v Indijo s svojim polkom, morajo tudi svoje otroke preobretbi s tropskimi čeladami in klobuki. Tukaj dva srečna uniformirana očeta pomerjata klobuke svojim malim. Toda zdi se, da najmlajši s tako zadevo nikakor ni zadovoljen.

Sport

Zakon o obvezni telesni vzgoji bo velevažen činitelj državlanske vzgoje

Kakor znano, je začelo ministristvo za telesno vzgojo delati na tem, da se polagamo začne izvajati zakon o obvezni telesni vzgoji moške mladine. Namen tega zakona je: »Da bi se mladina v telesnem, moralnem in narodnostnem oziru dvigala, se vpelje obvezni pouk telesne vzgoje za vse moške in ženske mladino v vse šole kraljevine Jugoslavije. Obenem se vpelje obvezna telesna vzgoja za vse izvenšolske moške mladino od končane ljudske šole do izpolnitve dvajsetega leta.« Med tem, ko je država skrbela doslej le za osnovno izobrazbo, katero daje ljudska šola, na drugi strani pa za vojaško vzgojo, katere so mladeniči deležni, ko služijo svoj rok, se je državlanska vzgoja z novim zakonom pomembno razširila: odslej bo ektrbela država tudi za vzgojo izvenšolske moške mladine in ta vzgoja bo posvečena zlasti negi zdravja in telesnemu razvitku. Cilj državlanske vzgoje ni več samo umska izobrazba mladine, temveč tudi telesna vzgoja: mladina naj bo zdrava, krepka in odprna.

Z novim zakonom je naša vzgojna zakonodaja postala popolnejša, velika vrzel je zamašena. Rod, ki ga vzgajamo, naj bi postal izobražen in bieter, delaven in odopen. Pri športnih vajah naj bi se mladeniči navadili ceniti svoje zdravje, šport naj postane posrednik higijene in činitelj, ki vabi mladino iz gostilniškega življenja v naravo. Če so se doslej bavili s športom le tako zvali boljši sloji, mora odslej biti drugače: vsa moška mladina ima pravico in dolžnost, da se udeležuje športnih in telovadnih vaj v nedeljskih občinskih tečajih. Če so doslej gojili telesno vzgojo le oni mladeniči, ki so bili včlanjeni v športnih in telovadnih organizacijah in če predstavljajo vsi ti le tri do štiri odstotke jugoslovanske mladine, bo zakon o obvezni telesni vzgoji zajel tudi onih devetdeset in več odstotkov, ki predstavljajo ogromno večino mlade generacije.

Dolžnost občine

Država želi prepustiti obvezno telesno vzgojo samoupravnim ednicam, občinam. Večina občin je že izdelala spiske obveznikov, to je mladeničev, ki ne obiskujejo šol in ki se niso izpolnili dvajsetega leta. Ti mladeniči bodo morali obiskovati telesno vzgojni tečaj, ki bo enkrat na teden. Najtežje je vprašanje, kdo bo poučeval in kje se bo telovadna vzgoja vršila?

Člen 8 Uredbe pravi, da morajo imeti vadiitelji prazničnih tečajev potrebno predizobrazbo. Razen ljudskošolskih učiteljev in drugih rezervnih častnikov bodo delali v občinskih tečajih tudi vadiitelji telovadnih in športnih društev, ki pa imajo vsaj malo maturo. Naloga občine bo torej, da poišče v svojem okolju najprimernejše osebe in da jih predlaga okrajnemu načelniku za postavitev. Z ozirom na veliko število obveznikov prazničnih tečajev, se bodo vršile praktične vaje večinoma na prostem. V ta namen bo morala vsaka občina odrediti primeren prostor, katerega bo vodstvo tečajev sčasoma uredilo v telovadišče. Za večje občine vprašanje telovadišča gotovo ne bo obremenljivo, kajti telovadišča in športna igrišča veljajo kot obsekovna narava, katero predvideva že gradbeni zakon iz leta 1931, ki zahteva rezerviranje prostorov za igrišča, telovadišča, kopališča itd. V ostalem pravi Uredba o organizaciji prazničnih tečajev, naj se vršijo vaje na prostem ali v prostorih državnih, banovinskih, verskih in samoupravnih šol, ali v drugih primernih prostorih.

Važnejše odredbe

Pouk v prazničnih tečajih se bo vršil enkrat tedensko, in sicer ob nedeljah. Člen 3 »Uredbe zahteva, da se morajo tečajji vršiti tako, da bodo obvezniki lahko nemoteno izvrševali svoje verske dolžnosti. Zaradi tega mora vodstvo tečajev odrediti telovadne ure sporazumno s krajevnimi cerkvenimi oblastmi. Vsakokratni pouk oziroma vaje trajajo 90 do 120 minut.

Namen zakona je telesna, predvojaška in splošna vzgoja mladeničev. Zaradi tega mora biti delo v prazničnih tečajih strogo nepolitčno. V 4. členu »Uredbe« je izrecno rečeno, da je prepovedana v tečajih vsaka politična, kulturna in verska propaganda; prestopki se bodo kaznovali po zakonu.

Dalje nas bo zanimalo vprašanje, kdo bo kril stroške, ki so v zvezi z zakonom o obvezni telesni vzgoji naroda? Dosedanja praksa v občinah, ki že dajajo čas vzdržujejo praznične tečaje, je pokazala, da so stroški razmeroma mali. Del stroškov bo morala kriti vsaka občina sama, imela pa bo v zvezi s tečajem posebne dohodke, namreč v obliki kazni. Vodstvo tečajev ima namreč dolžnost, da vsakega poednca, ki bi delo v tečajih zanemarjal, kaznuje z globlo od 5 do 500 dinarjev. Obširnejše o tem govori 27. člen »Uredbe«: Dokler ne bo mogoče, da bi se praznični tečajji vzdrževali iz posebnega (kazenskega itd.) fonda, bodo morale občine po svojih finančnih močeh prispevati na pomoč. V koliko bo to možno, bo tudi ministristvo za telesno vzgojo v ta namen podpiralo potrebne občine. Iz eredecev, katere bo prejemalo vodstvo tečajev s strani občinske uprave, ministristva za telesno vzgojo in v glavnem iz kazenskega fonda, se bodo krili stroški za nabavo učil in športnega orodja, kakor tudi za nagrade vadiтелям. Te nagrade ne bodo smele biti večje od 40 din in ne manjše od 25 din od enkratnega nedeljskega tečaja.

Tečajji v Belgradu

Ministristvo za telesno vzgojo prireja v Belgradu redne enomesečne tečaje za izobrazbo vadiiteljev obvezne telesne vzgoje. Ti tečajji se vršijo načelno le za učitelje ljudskih šol. V vsak tečaj je sprejetih nekaj nad sto učiteljev in to po načelu, da dobi najprej vsak okraj po enega izpranega učitelja obvezne telesne vzgoje, za tem po dva itd.

Z ozirom na veliko zanimanje, katero kažejo učitelji za novi zakon in z ozirom na velike potrebe kvalificiranih moči po občinah, bo potrebno, da se bodo vršili elični tečajji tudi po banovinah in celo po okrajih, kakaj po sedanjem sistemu šolanja vadiitelji bodo dobile vse občine v državi po eno kvalificirano moč šole v nekaj letih.

Zakon in telovadna društva

V zakonu o obvezni telesni vzgoji je navedeno, da bodo smele tudi telovadne in športne organizacije prirejati in vzdrževati stalne tečaje za obvezno telesno vzgojo. V ta namen si morajo poedina društva izposlovati izrecno dovoljenje ministra za telesno vzgojo. Za enkrat se to dovoljenje le izjemoma izdaja, prav pa bo, da se sezna-

nimo s pogoji, katere mora izpolnjevati telesno-vzgojna organizacija, ki hoče biti vršilec zakona. Ti pogoji so navedeni v 7. členu »Uredbe« kot sledi:

Odobrenje za izvajanje programa obvezne telesne vzgoje v poedinih organizacijah lahko podeli ministristvo za telesno vzgojo naroda po izpolnjenju sledečih pogojev:

- a) če imajo strokovno osebje za izvrševanje priloženega programa;
- b) če imajo preskrbljen prostor za izvajanje pouka;
- c) če so organizacije usposobljene za izvrševanje zdravstvenega nadzora, higienskih predpisov in zdravniških pregledov svojih obveznikov;
- d) če organizirajo kontrolo točnega in rednega obiskovanja pouka;
- e) če izjavijo, da bodo redno vodile vse knjige in spremembe v spiskih obveznikov obvezne telesne vzgoje.

Društva in ustanove, ki bi želele, da s svojimi člani vršijo pouk obvezne telesne vzgoje, morajo poslati svoje prošnje, opremljene z gornjimi podatki, polom svoje nadrejene organizacije (»Zveze«) ministristvu za telesno vzgojo naroda. Prošnji je treba priložiti tudi spisek vadiiteljev s sledečimi podatki: ime in priimek, poklic, starost, podatke o telovadni ali športni kvalifikaciji, šolska izobrazba, kje je v službi. Delo organizacij se prizna kot vršitev zakona o obvezni telesni vzgoji šele potem, ko prejmejo dovoljenje ministristva.

Česa se bodo učili v tečajih?

Predmete, katerih se bodo mladeniči učili v nedeljskih tečajih, bi lahko razdelili v tri skupine: a) telesna vzgoja, b) predvojaška vzgoja, c) državlanska vzgoja.

Telesna vzgoja bo obsegala proste vaje, lahko atletiko, športne igre, borbene športe itd., v krajih pa, kjer je to mogoče, tudi plavanje, veslanje, emučanje, planinstvo itd. Namen pouka v telesni vzgoji tiči v stremiljenju, da bi postali mladeniči čim bolj zdravi, spretni in odporni, da bi se navadili na čistost telesa, na lepo držanje in lepo obnašanje.

Predvojaška vzgoja bo obsegala redovne vaje, streljanje, izvidniške vaje in silico. Namen predvojaške vzgoje je, da bi dobili mladeniči že v nedeljskih tečajih osnovno vojaško znanje, da bi postali sposobnejši za službo domovini in da bi v kadru hitreje napredovali in ei s tem priborili ugodnost ekrajšnega vojaškega roka, predvidena v § 26 zakona o obvezni telesni vzgoji.

Državlanska vzgoja bo obsegala osnove domovinske, verske, moralne, narodnostne in karakterne vzgoje. Važnost se bo polagala tudi zemljepisu, zgodovini in zdravoslovju.

Po vsem tem lahko zaključimo, da je zakon o obvezni telesni vzgoji zamišljen kot velevažen činitelj napredka v vzgoji naše mladine.

D. Ulaša.

Po športnem svetu

Borba Schmeling-Forod gotova stvar. Nemški bokser Maks Schmeling je na predlog Angleža Ben Foroda za bokerski dvoboj, ki bo v Hamburgu, pozitivno odgovoril. Šlo je namreč za to, da se predvidena borba na 15 rund zniža na 12, nakar je Schmeling brez nadaljnjega pristal. Schmeling se bo boksal konec februarja ali v začetku marca prihodnjega leta v Newyorku. V tej predtekmi bi imel za nasprotnika Abe Feldmana ali Steve Dudasa.

40.000 dolarjev bo dobil svetovni olimpijski prvak v umetnem dreanju Dunajčan Karel Schäfer za svoje sodelovanje pri enem filmu. Zavezal se bo pa še za naslednji dve leti, potem pa namerava priti s celo svojo newyorskoro karnevalsko družbo v Evropo in bo nastopal v Berlinu, Londonu in Parizu.

37 letni tekač, Šved Albin Lindholm, je zmagal v teku za švedsko orientacijsko prvenstvo. To tekmovalstvo je bilo zelo težko, kajti proga je bila dolga 18 km ter je vodila po gozdu in hribovitem terenu, poleg tega je pa teklo 297 tekmovalcev. Za omenjeno progo je rabil zmagovalce 1:50.46.

Finski smučarji se bodo odslej drugače pripravljali za tekmovalnja. Finska smučarska zveza namreč ni zadovoljna z uspehi finskih tekmovalcev v Ga-Pa in Chamonixu. Tam so namreč splošno mnenja, da so finski tekmovalci preveč trenirani šli na mednarodne tekme. Letos zato ne bodo imeli več skupnih treningov, ampak bodo tekmovalce določili na podlagi forme in uspehov preteklega leta. Saarinen je 150 finskih smučarjem-tekmovalcem poslal pismena navodila za trening. Na podlagi svojih opazovanj je prišel do zaključka, da bodo šli Finci v Lahti bolj oboroženi kakor v Chamonixu. Pred kratkim je namreč prepotoval svojo deželo in ugotovil, da so vsi finski smučarji-tekmovalci v ostem treningu.

Nemški bokser Neusel je premagal Novozelandskega Stricklanda v 12 rundah po točkah. Borba je bila v Londonu pred 20.000 gledalci.

Danes zvečer ob 19.30 bo izredni občni zbor S. K. Slovana v gostilni Menzinger na Šmartinski cesti. Pridite in rešite z navseti in dejanji najstarejši klub Ljubljane!

V dobi občnih zborov. Pred kratkim smo imeli v Ljubljani kar tri občne zборе naših važnih športnih inštanec: Ljubljanske plavalne podveze, plavalnih in lahkoatletskih sodnikov. Precej prahu je dvignil spominski znak, ki ga je priznala jugoslovanska zveza najzaslužnejšim delavcem v plavalnem športu, čes, da so ga prejeli tudi taki, ki ga niso zaslužili. Tajnik je poročal o lepem napredku plavalnega športa v Sloveniji. Tudi blagajniško poročilo je bilo precej ugodno. Nato je bil izvoljen nov odbor z g. Ante Gnidovcem kot predsednikom ga četu.

Isti dan so imeli tudi plavalni sodniki svoj letni zbor, ki je izvolil ekraj ves stari odbor s predsednikom g. Božo Kramarskem na čelu. Občni zbor je napravil več koristnih sklepov. Govorili so tudi o nepravilnem delegiranju sodnikov in bodo v tem pogledu potrebno ukrenili pri svoji nadrejeni organizaciji.

Lahkoatletični so si pa izbrali za predsednika seniorja naših sodnikov g. Jaka Gorjanca. Pri tem občnem zboru se je pa ugotovilo — kakor že opetovano preje — da je mnogo sodnikov samo na papirju suhe veje na zelenem drevesu napredujočega lahkoatletskega športa.

STK Moste. Ob 20. važna seja. Radl važnih informacij naj se zlate ob 20 v klubovem lokalu vsi igralci.

Pri 40 letih že plešast?

Morda se tudi pri Vas pri 30 letih koža že sumljivo svetlika skozi lase. Potem boste plešasti še predno dopolnite 40 let. In to po lastni krivdi, ker lasišču kratite potrebno hrano. Nega las, ki tkivu za rast las ne dovaia hranivih snovi, potrebnih za rast las, nima prav gotovo nobene vrednosti.

Znanstveno je dokazano, da v vseh slučajih izpadanja las vsled prevelikega duševnega ali telesnega napora, ali vsled splošne slabosti, od prhljaja ali izčrpanosti lasnega korena — vedno je temeljni vzrok — nezadostni prehrani tkiva za rast las.

Priznaite, da ste tudi Vi že poskušali s posebno frizuro prikriti svoje razredčene lase?

Vam ni potreba, da ste takšni!

Odkar je imejitelj Nobelove nagrade za kemijo, znani raziskovalec vitaminov Sir Frederick Hopkins dognal, da je tryptophan neobhodno potreben za vsako rast, za vsako preprečenje pleše — od takrat ni več nevarnosti za izpadanje las.

Na temelju del Sir Fredericka Hopkinsa je dobil znani biolog Dr. Weidner iz neke keratinske baze ne samo tryptophan, ampak vseh 14 substanc, ki so potrebne za rast las. On je te organske substance kombiniral v idealno hrano za lase, ki je danes že po vsem svetu znana pod imenom Neo-Silvikrin.

Silvikrin takorekoč prekopava lasišče, prekrbuje oslabljeno tkivo za rast las s hranivimi substancami za krepitev in utrjuje lasne korenine. Ugodno delovanje prične takoj. Ze v nekoliko dneh lahko ugotovi e uspeh. Prhljaj izgine čudovito hitro, lasišče postane čisto ter ostane zdravo, lasne korenine zopet normalno delujejo izpadanje las preneha in lasje prično nanovo rasti.

Silvikrin naravna hrana za lase

Silvikrin se prodaja po cel svetu. Proizvajanje je zavarovano z mednarodnimi patenti.

Kaj Vam je potrebno!

Za vsakodnevno negovanje las zahtevajte Lotion Silvikrin.

Z vsakdanjo uporabo vzdržuje kožo na glavi zdravo in rodovitno, oživlja tkivo za proizvodnjo las, pospešuje rast las in povzroča, da pride do popolnega izraza vsa naravna lepota las.

Onemogoča tvorbo prhljaja in izpadanje las, kakor tudi motnje v rasti las.

Mala steklenica . . . Din 27—
Steklenica za 2 meseca Din 48—

Za rast las in proti prhljaju zahtevajte naravno hrano za lase Neo-Silvikrin.

Nov preparat, ki z zunanjim dovaianjem organske hrane za lase uspešno hrani tkivo za proizvodnjo las ter ga usposablja za novo, zdravo rast las.

V resnih slučajih izpadanja las, trdovratnega prhljaja, redčenja las in kadar preti plešavost.

Steklenica za 1 mesec . Din 66—

Silvikrin Laboratories

London - Paris - Berlin - Bruxelles
Rotterdam - Zürich

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

Hinko Mayer i drug, Zagreb

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah

Silvikrin poživilja rast las

Nekdanje vojaško vežbališče — državna last

Avstrijska vojaška uprava je imela pred vojno v našem obširen zemljiški kompleks, ki se razprostira na levi strani železniške proge Ljubljana — Zalog tako od Most tja do postaje Zalog in dalje proti Savi. To zemljišče je služilo leta in leta pred vojno kot vojaško vežbališče, kjer so se fantje 17. pešpolka, 27. pešpolka in drugih vojaških edinic vežbali v raznih vojaških paradah, vojaških nastopih in kjer so se razvijale bojne linije in fronte. Včasih je bilo tam prav živahno. Tako zvali »markatenderji« so delali kakšen dan prav dobre kupčije s hrenovkami, klobasami, pižama, zlasti pivom in vinom. Vršile so se tam tudi velike vojaške parade. Del tega zemljišča je sedaj uporabljen za aerodrom. Lastnici tega obširnega zemljišča sta Mery Paumgarten in Josipina Wenckheim, graščakinja na Fužinah. Po dolgotrajnih pogajanjih je sedaj od obeh lastnic to vežbališče odkupil državni zaklad kraljevine Jugoslavije. Kupnina znaša 8.342.500. din. Zadevna kupna pogodba je bila te dni od obeh pogodbenikov podpisana. Pogodbo ima potrditi še pristojna centralna oblast. To je letos druga največja kupčija. V Ljubljani je bila za milijonsko vsoto prodana palača »Evrope«, kakor smo že poročali.

V septembru sploh so bile drugače prav živahne zemljiške kupčije v ljubljanski okolici. V okolici, ki spada pod davčno upravo za ljubljansko okolico, je bilo septembra prijavljenih 49 kupnih pogodb. Kupnine se gibljejo od najnižje 150 dinarjev do 238.278 din. Medič-Miklavc, družba z o. z. na Viču je nakupila v okolici Medvod, zlasti v k. o. Preske večje komplekse parcel. Kakor zatrdjuje, namerava družba tam zgraditi moderno tekstilno tovarno.

Kmetje so prodali več parcel, da so tako prišli do gotovine v svrhu poravnania raznih obveznosti. Mnogo manjših parcel pa so kupili varčni delavci, da so si na njih zgradili delavske domove.

Pravda za „Uršljo goro“

Kar so si po vojni naši planinci osvojili to goro, se je začela zmeda z njenim imenom:

1. »Urška«. Ta spaka je prava sestra nemške »Urschels«; tako namreč so imenovali goro predvojno nemški in nemškutarski purgarji Guštanjia in Slovenjega Grada. »Gema auf die Urschells« — »Pojdimo na Urško!« Slovenskim ustom, naj bodo še tako malomeščanska, prav nič ne pristaja.

2. »Pleša«. To ime je staknil g. Zazuja, idrijski rojak, ki je bil nekaj let davkar na Prevaljah. Izprizgal ga ni z ničemer, in ko bi ga tudi, bi to za današnje živo ime Uršlje gore ne imelo več praktične veljave, kakor če nam kdo za Triglav odkrije ime iz keltskih časov.

3. »Urška gora«. Podružnica SPD v Slovenjem Gradcu, ki okrabuje kočo na Uršlji gori, se drži tega imena. Tako je tudi štampiljka v domu »na Urški gori«. Če gostje tega doma res ne prihajajo sv. Uršulo častit, pa vendar ne hodijo sem gor Urha klicat. — Kajti Urška gora je gora sv. Urha.

4. »Uršulska gora«. Tako je zapisano na uradnih tabeleh katastralne občine Uršlja gora. Tvorba je samovoljna in bi se mogla v domačih ustih gla-

siti le: Uršelska gora (cfr. šenturšelska = rododendron!).

5. »Plešivec«. To ime je sicer v listinah izpricano za goro (ali nje del), toda prišlo se je južnovzhodnega hrbita, kjer je tudi posestvo s tem imenom. Domačin hodi le »v Plešivec«.

V letošnjem Planinskem vestniku je posegel v to zmedo g. dr. Josip Tominšek. Odklonil je Plešo, zavrgel Urško goro in anatomiziral Urško.

Ali zavrnili je tudi »Uršljo goro« kot »prisiljeno« in se odločil za »Sv. Uršulo na Plešivcu«.

Temu treba ugovarjati:

1. Čeprav je »Sv. Uršula na Plešivcu« najstarejše izpricano ime te gore, ga zaradi tega še ne kaže uvajati, kakor tudi Sladke gore nihče ne bo imenoval »Sv. Marija na Sladki gori« in Prevalje ne »Devica Marija na jezeru«. Naj ostanejo taka imena tam, kjer so doma: v škofijemkem šematizmu kot imena cerkev!

2. Gora pa ima svoje živo, domače ime: Uršlja gora. Tako in le tako ji pravijo Uršljegorci, tako tudi pišejo domači inteligenti (Kotniki, Kuharji).

3. To ime ni prav nič prisiljeno in ni prav nič v sorodu z nemško »Urschels«, ampak je pravilna in lepa tvorba s pripono »-ja, kakršne so n. pr. Pristov — Pristovlja žaga, Štekne — Štekneče polje: Uršlja gora. Zaradi poudarka na prvem »u« se je drugi »u« skrčil in izgubil, torej Uršl-ja gora.

4. Prisiljena pa je »Sveta Uršula na Plešivcu« in kljub pravilnosti in resnični zgodovinski častiljivosti more živeti le na papirju. Kajti težko, da bi Uršljegorci hoteli postati Svetoruršljani Pač: Uršljčani. Ali tu se eklepa krog za nov začetek, ki zares sili na — Uršljo goro.

Po vsem tem je prav, da so se uradi jeli oprijemati »Uršlje gore«, tudi domači »Labot« je zmagal nad »Labudom«, še »Zelen breg«, ki ga je rodoljubna »etimologija« skovala iz zagotnega »Šelenberga«, naj izgine in tudi Slovenj Gradec naj velja takšen, kakor ga je po domači govorici posnel in ukazal novi pravopis! — Dr. Fr. Sušnik.

Razpis natečaja

Mestna občina Ljubljana razpisuje natečaj za pridobitev idejnih osnutkov dečjega zavetišča, ki ga namerava postaviti na svojem zemljišču v k. o. Trnovsko predmestje. Pravico sodelovanja imajo inž. arhitekti in akad. arhitekti, ki so jugoslovanski državljani, bivajo in delujejo v območju ljubljanske sekcije U. J. L. A. Člani ocenjevalne komisije so gg.: dr. J. Adlešič, predsednik mestne občine v Ljubljani; dr. T. Kliner, predsednik soc. političnega odbora. H. Svetel, mestni svetnik in načelnik soc. političnega urada; dr. M. Ahčin, mestni zdravnik; arh. Tomažič Franc; arh. Mušič Vladimir; arh. Serafin Domicijan. Namenika eta gg.: arh. Spincič Ivo in arh. Omahen Janko. — Določene so tri nagrade: Prva nagrada 8000 din. Druga nagrada 6000 din in tretja nagrada 4000 din. Rok natečaja se konča dne 10. decembra 1937 ob 12. dopoldne, do katere ure se morajo osnutki v zapečatenem ovoju dostaviti osebo ali po pošti mestnemu socialno-političnemu uradu v Ljubljani, Mestni dom, I. et. nadst. soba št. 5, kjer se dobe brezplačno tudi vsi razpisni pripomočki, program in ostala navodila, med uradnimi urami, osebno ali po pošti.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani, dne 21. oktobra 1937. — Predsednik dr. J. Adlešič, l. r.

Vransko

Državna cesta od Vranskega do St. Petra je v obupnem stanju. Na cesti so take jame, da si človek lahko nogo zlomi. Prosimo cestno upravo, naj vendar da razgrniti kupe gramoza, ki so ob strani in luknje vsaj za silo zamašiti. Saj menda gramoz ob cesti ni zato, da bi ga samo gledali, ampak zato, da se cesta popravi, kar je res nujno potrebno. Če cestna uprava te notici ne verjame, naj se pa sama prepriča o njeni resničnosti.

Jugovirjev avtobus bo tudi po novem voznem redu obdržal še nadalje vse zveze k vlakom in od vlakov kakor do zdaj. Iz Vranskega bo odhajal ob 5.30, 8.55, 12.15, 17.20; iz St. Petra pa ob 8.08, 10.38, 12.54 in 16.23.

Krize ni več v Savinjski dolini. To dokazuje dejstvo, da so ob nedeljah in praznikih ali sejnih vse gostilne polne in povsod muzika in ples. V gostilnah plešejo celo šolski otroci in sicer — v priroči staršev pozno v noč do ene zjutraj. Kaj poredke k temu politična in šolska oblast? In potem se pa čudimo, zakaj je mladina vedno bolj pokvarjena, če pa starši sami vodijo otroke v gostilne in z njimi popivajo pozno v noč ter z uganjanjem gledajo, kako se njihova hčerka lepo vrti po taktu harmonike. Savinjska dolina, kam ploveš?

Tatinska smola. Veliko smolo je imel neki tat, ki ni znal krotiti svojega »koruznega« poželja in se je spravil v zelo zgodnjih jutranjih urah k posestniku Kladniku krasno koruzo. »Nesreča« je hotela, da se je baš v tistem času vrnil domov domači sin, ki je hotel iti na lov. Zaslísal je pod kozolec čuden šum in nemirno lajanje sosedovega psa. Ko je stopil bliže, je zagledal nekega moža, ki si je ravno že naložil polno vrečo koruze. Takoj ga je spoznal, mož pa jo je urnih krač popihal. Še tisti dan je orožništvo pri »ubežniku« naredilo preiskavo, ki je spravila na dan še razne druge zanimive stvari. Med drugim so dognali, da je dotični posestniku Kladniku ukradel tudi kolo od voza Natančevega pa mu bo vest izpraskalo sodišče. Sploh se na Vranskem in v okolici množijo tatvine poljskih sadežev, kakor tudi tatvine sadja.

Trbovlje

Pot na Klečko razdrta. Pred par leti je bila z javno podporo napravljena lepa zložna pot na Klečko, odkoder je lep razgled po celi dolini. Ob poti so bile postavljene klopi in mali spomeniki s primernimi napisi. Sedaj pa je podjeten sosed ob tej poti odprl kamnolom, češ da je svet še njegov, ne pa občinski — nihče se pa ne zmeni, da bi zadevo uredil in drago napravljeno pot in trbovlsko zanimivost ohranil.

Zvočni kino v Društvenem domu predvaja v soboto ganljiv film »Njena ljubezen, njena bolečina«. V glavni vlogi Petrovič in Magda Schneider s sinčkom.

Novo mesto

Krekova proslava. Prosvetno društvo v Novem mestu se je častno oddolžilo spominu velikega borca dr. Janeza Ev. Kreka s tem, da je ob nabito polni dvorani Prosvetnega doma priredilo akademijo s skrbno izbranim sporedom. Novoustanovljeni orkester je ob tej priliki prvič nastopil in odigral dve točki, za kar je žel viharne aplavze. Sledila je priložnostna deklamacija, člani Fantovskega odseka in članice Dekliškega krožka pa so dovršeno podajali govorski zbor Slovenskemu katoliškemu narodu. Slavnostni govornik je bil predsednik Prosvetnega društva g. prof. Hugo Bajuk, ki je poudarjal dr. Krekovo požrtvovalno in nesebično delo za prosvetno slovenskega naroda.

Programi Radio Ljubljana

Petek, 22. oktobra: 11 Šolska ura: glasbeno predavanje s petjem (g. Luka Kramolc); 12 Sprehod po domovini (plošče); 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Ciganski orkestri (plošče); 14 Vreme, borza — 18 Ženska ura: moda in obleka (g. Ema Oražem); 18.30 Bernhard: Kmochladi, venček (plošče); 18.40 Francosčina (g. dr. Stanko Leben); 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zanimivosti — 20 Narodne pesmi. (Sodelujejo gg. Janko Vekoslav, Banovec Svetozar in Stanko Avgust); 20.50 Orkestralno podoklonje (plošče); 21.10 Violinski koncert ge. Lotte Baumgarten, pri klavirju: g. prof. Marjan Lipovšek — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Petek, 22. okt.: Belgrad-Zagreb: 20 Kvartet, 20.50 Vokalni koncert, 21.30 Francoski slagerji in popevke — Dunaj: 20 Igra »Lumpaci« vagnabund; 22.30 Zab. koncert — Budimpešta: 19.30 Opera, 23.05 Plošče — Trst-Milano: 17.15 Violina, 21 Opera »Rensko zlato« — Rim-Bari: 21 Igra, 22.15 Izbrana in plesna glasba — Praga: 19.30 Orkestralni koncert, 20.30 Gledališki več — Varšava: 20.15 Varšavska filharmonija — Berlin: 19.30 Stare vojaške korčence, 20.10 Zabavni koncert — Bratislava: 20 Vojaška godba — Lipsko: 20 Filharmonični orkester in solisti — Köln: 19.30 Korčence in valčki, 21.10 Pesmi in plesi o smrti — Frankfurt: 19.30 Plesna glasba, 20 Opera »Bajazzo« —

Agnes Günther:

123

Dušica - Rožmarinija

»Pustite to komedijo!« je siknila kneginja.

»To nikakor ni komedija. Živčni nemir v nogah, razburjenost, strašne sanje... bojazen kakor pravkar! Nisem v to poklican, da pomagam pravici. Jaz sem zdravnik in hočem biti uslužljiv družini, ki me je osrečila s svojim zaupanjem, posebno pa mladici grofici Thorstein, ki neizrekljivo trpi. Vi ste nevarni, kneginja!

Kakor bi ne dopustil, da bi za kozami obolel človek tekal okoli, marveč bi se pobrigal, da pride brž v varno zavetje in se ne nalezajo še drugi njegove bolezni, tako tudi ne bom mirno gledal, da se delj časa ogrožate pokrajino in streljate po travnikih. Tudi se mora prepričati, da s svojo navzočnostjo ne povečate bolezni, ki jih z junaško vdanostjo prenaša thorsteinska grofica.«

Zdajci je siknila kot kača:

»Ničesar mi ne morete dokazati, prav ničesar... Bila sem s starim Kristijanom v križni grapi...«

»V to se ne spuščam! To ne spada v moj delokrog! Da pa ste res bolni, bom dokazal. Dovolite dvornemu svetniku, da se pobriga za utripanje vaše žile, da prisluškuje vašemu srcu in vprašajte ga, od kod ta nemir v nogah!«

»Jaz ne maram dvornega svetnika, jaz...«

»Na vas je, presvetla, ali se hočete vdati ali pa me boste prešlani na rimskem travniku. Če le morete, bi tudi kot zdravnik še rad prinesel knezu.«

Zdajci je kneginja zrušila. Zakrla si je z rokami obraz in se vrgla v naslanjač. Gospod profesor pa je odšel.

Gospod dvorni svetnik in gospod profesor sta se dolgo posvetovala. O rimskem travniku nista govorila. Toda čudno je bilo, da je gospod dvorni svetnik takoj doumel profesorja, ko je ta rekel:

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1—; ženitovanjski oglaš Din 2—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonske 3 mm visoka pletina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Kam pa v nedeljo?

Na Kurešček

vozi avtobus v nedeljo, 24. oktobra ob pol 9 zjutraj izpred Mestnega doma. Prijave: tel. 30-70.

Službe iščejo

Hišnik upokojenec

se takoj sprejme. Vprša: Tyrševa 35 b. (b)

Postrežnico

marljivo in pošteno, takoj sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.905. (b)

Prodamo

Prilika ugodnega nakupa trenchkotov, hubertusov, oblek itd. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Antikvarij

»Umetnost« Ant. Demšar, Ljubljana, Mestni trg 17. Nakup in prodaja starin.

Namočeno polenovo

dobite pri I. Buzzolini, Lingarjeva ul., za škofijo

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedej.

Potepuhove besede, da policija triperesno deteljico že dolgo išče, niso bile iz trte izvite. Le v toliko se je potepuh Marko zlagal, ko je poudarjal besedo »policija«. Na deželi policije ne poznajo, na deželi imajo orožnike. Namesto policajev so torej zasledovali naše tri junake orožniki. Poizvedovali so to, poizvedovali tam — a ves njihov trud je bil zaman.

Nekega dne pa sta dva orožnika po svoji službeni dolžnosti slučajno zašla v bližino samotnega gradu, v katerem je strašilo.

»No, semkajle se pa gotovo niso zatekli!« je rekel starejši orožnik in si z rutico obrisal znojno čelo.

»Boj ve,« je rekel mlajši orožnik in si pozorno ogledoval razvaline gradu. »Če bi bil jaz na njegovem mestu, se nikamor drugam ne bi skril kot semkajle! Imenitno skrivališče za mlade nepridiprave je to!«

»Oglejva si ga torej od blizu, nemara naju res čaka kakšno presenečenje,« se je vdal starejši orožnik in krenil naravnost proti vhodu.

»Mora se na vsak način prepričati, da se kneginja ne vozi več okoli, ne jezdi in ne strelja! Njeni obiski so mladi grofici v kvar!«

To posvetovalanje je gospoda dvornega svetnika tako razburilo, da je gospod profesor moral počakati, dokler se ni pomiril.

Čudno, kako brzo, s kakšno izredno naglico je vse to šlo! Ob osmih je bil gospod profesor že zopet v Thorsteinu ter se radoval, kako mirno je utripalo srce mlade grofice.

Gospod profesor in Harro sta vzela kneza v središče in ga obvestila z vso prizanesljivostjo in obzirnostjo o boleznih kneginje. Knez je zelo hvaležen in ni jima ostalo prikrito, da se je čutil prav olajšanega.

Takoj so brzojavili po dve izkušeni bolničarki, ki bi se naj menjavali, kajti kneginja bi ne smela nikdar ostati sama. V braunškem gradu so ji oddelili celo vrsto sob, ki so bile sicer namenjene tujcem in deloma povezane med seboj. Tudi bi bilo lahko zabraniti dohod vsakomur, kajti razen bolnice in njene estrežnice, bi ne smel nihče tam privati. Sobo kneginje bi bilo treba opremiti z zaštetkimi durmi. O vsem tem so se dogovorili.

V globini duše pa si je mislil profesor: »Morda pa vsega tega ne bo treba. Kneginja zna tako dobro streljati, ni izključeno, da se sama obsodi!« Nato pa reče bolničarki:

»Sestra Ivana, štirinajst dni se boste že morali žrtvovati.«

Kar vpraša Harro vse začuden:

»Ali v štirinajstih dneh moja soproga ne bo več potrebovala posebne nege?«

»Upam, da ne. Seveda je vse od tega odvisno, kako se bo razvijala bolezen. Vaša soproga je vendar bila dva in dvajset let popolnoma zdrava. Na vsak način bo morala biti še zelo previdna in to čez vse poletje. V jeseni vaju pa pričakujem v Würzburgu. Naidejam se, da bom mogel tedaj dati gospe grofici popolno odvezo.«

UNION

Danes premiera izredno aktualnega filma iz japonsko-kitajskega konfliktu

Zadnji vlak iz Harbina

V glavni vlogi Kátne Nag, Hans Albers, Ida Wust in B. A. Schietow

SLOGA

Premiera!

Sinfonia ljubezni

Karin hardt Walther Killa Glasba: Čaikovski

MATICA

Veliki ljubzenski film po nesmrtnem romanu Al. Duma-a

Dama s kamelijami

Greta Garbo Robert Taylor Rezervirajte vstopnice v predprodaji!

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Peči, Dravograd

montramo 24. oktobra. Informacije v restavraciji Komaur. - Tovarna Lutz peči, Ljubljana VII.

Šivalni stroj

pogrezljiv, napredaj. — Simerl, Maribor, Slovenska ulica 15. (1)

la. štajerska jabolka

lepa, obrana, dobite po zelo ugodni ceni v speceriji Martine, Tyrševa cesta 17. (1)

Purane in piščance

zaklane in očiščene, 10 kg 120 din franko razpodelja po pošti G. Drechsler, Tuzla. (1)

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje sredi mesta, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.716. (6)

Kupimo

Pohišstvo

Več spalnic

vezanih, orehovo politiranih, s petletno garancijo. po 6800 din nudi Maieršek, Dravilje, Slepí Janez

Radio

Radio-aparat

4 cevni, skoraj nov, super, na električni priključek 110—240 Voltov, prodam za polovično ceno. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 16.879. 1

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani. Krekov trg 10, tel. 27-63

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova 14 Telefon 35-10.

Izposluje vse bančne in kreditne posle, nakup in prodajo hranilnih vlog - najugodnejše proti takojšnjemu plačilu.

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA

MARIBOR

Aleksandrova ulica št. 40 vnovčuje

HRANILNE VLOGE

bank in hranilnic,

kupi

vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Poizvedbe

Finj damski klubuk

je bil izgubljen od Masarykove do Šmartinske ceste. Najditelj naj ga odda proti nagradi v podružnici »Slovenca« na Miklošičevi cesti. (e)

Kakor

umetnik

na svoji KLAVIATURI

išče pravi ton za svoje glasbeno delo, tako morete tudi Vi madam, iz barvnih vzorcev rdečih za lice od Bourjois izbrati pri svojem dobavitelju ono nianso rdečila za lice, ki se poda najbolj vaši lepoti. Nikar se ne zanesite samo na približno izbero. Zahvaljujoč barvnim vzorcem od Bourjois vam je omogočeno, da takoj pri nakupu izberete ono rdečilo, ki je najbolj primeren vašemu obrazu. Fard pasteli od Bourjois so ročni izdelki, sterilizirani v pari in ostanejo na kvasti stalno mehki in puhači do končne uporabe ter nikdar ne postanejo trdi.

Fards Pastels BOURJOIS

93-C

A.P.

H O B B Y Revolucija v gospodinjstvu čisti in polira vse, vse... prava radost gospodinjstva in postrežnice Novo pakovanje zelene skatle. Zahtevajte povsod.

Razpis

Bolnišnica za duševne bolezni razpisuje nabavo kruha in kvasa za čas od 1. novembra 1937 do 31. marca 1938. Ponudbe, kolkovane z 10 din, je vlagati do 27. oktobra pri upravi v Ljubljani, Poljanski nasip 52, kjer so razvidni dobavni pogoji.

Zahvala

Ob prerani izgubi našega nenadomestljivega blagopokojnega gospoda

dr. Ivana Lamuta

višjega poštne svetnika

se najprisrčneje zahvalujemo vsem dragim sorodnikom in prijateljem, ki so nam bili ob strani ob pretežkih dneih.

Hvala gg. dostojanstvenikom z g. županom na čelu, hvala spoštovani poštni družini pod vodstvom g. direktorja, hvala gg. govornikom za tople poslovnice in priznanje besede. Hvala Akademskemu zboru in Zboru nižjih pošt. uslužbencev ter poštni godbi za pretresljive odhodnice. Hvala gg. zastopnicam in zastopnikom naših društev, hvala vsem, ki ste blagopokojnemu nagromadili vencev in šopkov, hvala vsem, ki ste ga obiskovali, kropili in spremili v tako častnem številu v prezgodnji grob in nam izrekli neštevilne sožalke.

Posebna zahvala požrtvovalnemu prizadevanju gg. zdravnikov in angelsko dobrim sestram, ki so nam hoteli rešiti to neprecenljivo življenje. Vsaka najmanjša pozornost nam je bila v uteho.

Maša zadušnica bo v soboto, dne 23. oktobra v farni cerkvi sv. Jakoba ob 7. Ljubljana, Pariz, Zreče, dne 22. oktobra 1937.

Globoko žalujoča soproga Mara z otroci in vsem ostalim sorodstvom.

žarja slepo vdana železni volji svojega gospoda. Le težko se mu je posrečilo neopaženo izpregovoriti z Rožmarinjo malo besed. Rožmarinija ga je izpraševala po kneginji. Ko ji je Harro povedal, da je obolela in se mora zdraviti, je rekla preprosto:

»Brala sem ji to na obrazu. Zato sem rekla: Ti se mi smiliš.«

Knez je prišel vsakega popoldneva in Harro je v svojo veliko žalost opazil, da so z njim bolj popustljivo ravnali. Ta je smel po četrte ure sedeti ob postelji svoje hčerke in se z njo pogovarjati. Harro je moral vedno le stati. Poleg njega je stal zdravnik med vrati sosednje sobe pa ga je opazovala sestra Ivana.

Rožmarinija je vselej otožno zrla za njim, ko je odhajal. Tako je bil Harro primoran, marsikaj sam preurediti in sam s seboj urediti k čemur bi bil rad prišel Rožmarinjo. Domneval je, da bi pri njej našel odgonetko marsikateri zagonetki in skrivnosti, ki so ga vznemirjale. Čestokrat ga je hotela zapustiti potrpežljivost ob čuječnosti teh vnetih čuvarjev.

Mali Henrik je postajal od dne do dne samovoljniji in nasilnejši. Videli so, kako muči dobro Bobeto. Če njegovi volji niso takoj ugodili, se je vrgel na hrbet in neusmiljeno vpil. Uboga mati je slišala njegov čvrsti glas in se je zaradi tega vznemirjala. Da bi to preprečili, so bili primorani malemu trinogu v marsičem popuščati.

XXXIX. MART.

Z mrkim in zamišljenim obrazom je stopical Mart za svojimi delom.

Po operaciji mlade gospe je on očedil in očistil slavnostno dvorano in bi za svoje življenje ne bil prepustil tega nikomur. Harro mu je moral to dovoliti. Prosil je, da bi smel to delo opraviti pomoči in da ga ne sme nihče motiti. In nekega jutra so bila tam gori zopet vsa okna odprta in poletna sapica se je igrala s evlenimi zatorji.